

RADA

NARODOWA

DWUTYGODNIK

Rok V

Warszawa, 15 kwietnia 1948 r.

Nr 8 (122)

T R E Ś Ć:

Uchwała Rady Państwa z dnia 3. IV. 1948 r.

O jakie miejsce powinien wystąpić samorząd terytorialny — J. E.

Członkowie przedsiębiorstw narodowych według zawodów — R. K.

Skład sądu lenkusińskiego

Oświadczenia na Śląsku Opolskim — A.

Budżet samorządu wojewódzkiego w Bydgoszczy — A. Spadowska

Wiadomości z wybrzeża — B. Janowski.

Z działalności Komisji finansowo-gospodarczej Stołecznej Rady Narodowej.

Z życia samorządu

Głosy czytelników

Poradki prawne

Wiadomości urzędowe

Uchwała Rady Państwa z dnia 3. IV. 1948 r. Nr 50/48

w sprawie organizacji Zarządu Samorządowego Funduszu Wyrównawczego oraz zasad udzielania dotacji i pożyczek z Funduszu

Na podstawie art. 3 ust. (1) i (3) oraz art. 4 ust. (1) ustawy z dnia 9 marca 1948 r. o Samorządowym Funduszu Wyrównawczym (Dz. U.R.P. Nr 16 poz. 111), — ustala się organizację Zarządu Samorządowego Funduszu Wyrównawczego oraz zasady udzielania dotacji i pożyczek z Funduszu.

CZĘŚĆ I.

ORGANIZACJA ZARZĄDU FUNDUSZU

1) Zarząd Funduszu składa się z przewodniczącego i jego zastępcy, powołanych przez Radę Państwa, z przedstawicieli Ministrów: Administracji Publicznej, Ziemi Odzyskanych i Skarbu oraz z powołanych przez Radę Państwa przedstawicieli tych komisji sejmowych, których udział w Zarządzie Funduszu Rada Państwa uzna za pożądany.

2) Rada Państwa może zwrócić się do zainteresowanego Ministra o zmianę przedstawiciela w Zarządzie Funduszu, jeżeli uzna, że wyznaczona osoba uchybia swym obowiązkom.

Każdy z zainteresowanych Ministrów może własną decyzją zmienić swego przedstawiciela w Zarządzie Funduszu.

3) Zarząd Funduszu odbywa swe posiedzenia w miarę potrzeby, jednak nie rzadziej, niż 2 razy w miesiącu.

4) Zarząd Funduszu składa Radzie Państwa wnioski w zakresie swego działania, przewidzianym w art. 5 ustawy z dnia 9 marca 1948 r., a ponadto — sprawozda-

nia okresowe ze swej działalności co najmniej raz na kwartał.

5) Zarząd Funduszu przedstawia Radzie Państwa do zatwierdzenia roczny plan finansowy Funduszu przed początkiem okresu rocznego objętego planem.

6) Pracami Zarządu Funduszu kieruje przewodniczący Zarządu lub jego zastępca.

7) Dla ważności uchwał Zarządu Funduszu wymagana jest obecność przewodniczącego lub jego zastępcy oraz co najmniej 2 członków Zarządu.

Uchwały zapadają większością głosów, w razie równości głosów rozstrzyga głos przewodniczącego Zarządu, albo jego zastępcy, kierującego obradami Zarządu w nieobecności przewodniczącego.

8) Za zgodą przewodniczącego, poza członkami Zarządu Funduszu mogą być obecni na posiedzeniach Zarządu dla składania wyjaśnień: delegowani pracownicy Kancelarii Rady Państwa, zainteresowanych Ministerstw, przedstawiciele zainteresowanego związku samorządowego i prezydium właściwej wojewódzkiej rady narodowej oraz przedstawiciel centralnej instytucji bankowej dla celów kredytu komunalnego, a do czasu jej utworzenia — przedstawiciel Polskiego Banku Komunalnego.

9) Kancelaria Rady Państwa wykonuje czynności w zakresie obsługi kancelaryjnej i referendarskiej Zarządu Funduszu. Delegowani pracownicy Kancelarii Rady Państwa referują na posiedzeniach Zarządu Funduszu wnioski w przedmiocie udzielania dotacji i pożyczek.

czek z Funduszu oraz przedstawiają Zarządowi Funduszu wszystkie niezbędne materiały w sprawach, znajdujących się na porządku dziennym.

10) Członkowie Zarządu Funduszu pobierają za swe czynności wynagrodzenie według zasad, które ustali odrębna uchwała Rady Państwa.

11) Na pokrycie wszelkich kosztów, związanych z administrowaniem Funduszem, potrąca się $\frac{1}{4}$ % wpływów określonych w art. 6 pkt. 1 i 3 a), b), c) ustawy z dnia 9.III.1948 r. o Samorządowym Funduszu Wyrównawczym i prowadzi się potrącone kwoty na osobnym koncie. Koszty obsługi bankowej Funduszu będą pokrywane z tych kwot.

12) Za czynności, związane z obsługą bankową Funduszu, Polski Bank Komunalny (pkt. 11) otrzymuje wynagrodzenie w wysokości ustalonej przez Radę Państwa na wniosek Zarządu Funduszu.

13) Nadzór nad czynnościami Polskiego Banku Komunalnego (pkt. 11), związanymi z techniczną obsługą Funduszu, sprawuje Zarząd Funduszu.

CZĘŚĆ II

ZASADY UDZIELANIA DOTACJI I POŻYCZEK Z FUNDUSZU.

14) Dotacje i pożyczki mogą być udzielane jedynie tym związkom samorządowym, które prowadzą prawidłową rachunkowość i budżetowanie oraz celową i oszczędną gospodarkę. Udzielenie dotacji lub pożyczki może być uzależnione od przeprowadzenia oszczędności lub innych zmian w gospodarstwie zainteresowanego związku samorządowego, w szczególności także od wykorzystania źródeł dochodowych, których związek samorządowy nie wykorzystuje lub wykorzystuje w stopniu niedostatecznym.

15) Dotacje będą udzielane w pierwszej kolejności tym związkom samorządowym, które mimo zachowania warunków, określonych w punkcie 14, nie mogą zrównoważyć swoich budżetów zwyczajnych, albo które z powodu klęsk żywiołowych lub innych nie dających się przewidzieć wypadków muszą ponieść w ciągu roku budżetowego nieprzewidziane wydatki lub nie mogą osiągnąć przewidzianych dochodów.

16) W drugiej kolejności dotacje mogą być udzielane na częściowe, a w wypadkach wyjątkowych także na całkowite pokrycie wydatków, niezbędnych do wykonania zadań, których podjęcie lub nasilenie Rada Państwa uzna za wskazane w interesie ogólnopaństwowym.

17) Pożyczki z Funduszu mogą być udzielane na:

- a) czasowe zasilenie funduszków kasowych w celu umożliwienia prowadzenia działalności, zanim wpłyną przewidziane w budżecie dochody,
- b) uzupełnienie nie dających się przewidzieć ubytków w dochodach, jeżeli można się spodziewać poprawy sytuacji, która w terminie płatności pożyczki pozwoli wyrównać ubytki z dochodów własnych,
- c) na pokrycie nieprzewidzianych wydatków, jeżeli można się spodziewać, że w terminie płatności pożyczki wydatki znajdą pokrycie w dochodach własnych,
- d) w wyjątkowych wypadkach na przygotowanie lub prowadzenie inwestycji.

18) Pożyczek udziela się zasadniczo na czas do 12 miesięcy na skrypty dłużne. Wyjątkowo termin spłaty

pożyczki może być dłuższy, nie może jednak przekraczać 3 lat. W zależności od okoliczności i sytuacji pożyczkobiorcy pożyczki mogą być bezprocentowe lub oprocentowane do 3% bez żadnych dodatkowych kosztów.

19) Z dotacji i pożyczek z Funduszu korzystać mogą bezpośrednio wojewódzkie i powiatowe związki samorządowe oraz gminy miast wydzielonych. Natomiast gminy wiejskie i gminy miast niewydzielonych korzystać mogą z pomocy Funduszu jedynie za pośrednictwem powiatowych związków samorządowych, które w tym wypadku przeprowadzają przez swój budżet dotacje i pożyczki dla gmin.

20) W wypadkach wyjątkowych mogą być udzielane z Funduszu związkom międzykomunalnym pożyczki na czasowe zasilenie funduszków kasowych.

C Z E Ś Ć III

SKŁADANIE PODAŃ I WNIOSKÓW

21) Podanie o dotacje i pożyczki kierować należy do prezydiów właściwych wojewódzkich rad narodowych, które są obowiązane podanie dokładnie zbadać i postawić odpowiedni wniosek wraz ze szczegółowym uzasadnieniem. Prezydium są odpowiedzialne wobec Rady Państwa za rzetelność wniosku i uzasadnienia, jak również za należyte zużytkowanie dotacji i pożyczek przez zainteresowany związek samorządowy. Jeżeli dotacji i pożyczek udziela się pod warunkiem przeprowadzenia odpowiednich zmian w gospodarce związku samorządowego (pkt. 14), w takim razie prezydium wojewódzkiej rady narodowej jest odpowiedzialne za wypełnienie warunków.

22) Do podania o dotację należy dołączyć:

- a) uzasadnienie wraz z krótkim opisem sytuacji i gospodarki związku samorządowego,
- b) preliminarz budżetowy na okres bieżący łącznie z budżetami zakładów i przedsiębiorstw oraz roczne sprawozdanie rachunkowe za okres ubiegły,
- c) bilans brutto księgi głównej na ostatni dzień ubiegłego miesiąca,

23) Do podania o pożyczkę należy dołączyć dane, wymagane w myśl pkt. 22. Ponadto zaś:

- a) wykaz majątku związku samorządowego,
- b) wykaz zobowiązań długo i krótkoterminowych z podaniem sum zadłużenia, terminu płatności i oprocentowania według stanu na ostatni dzień ubiegłego miesiąca,
- c) uchwałę rady narodowej o zaciągnięciu pożyczki, zatwierdzoną przez władzę nadzorczą.

24) Jeżeli powiatowy związek samorządowy występuje o dotacje lub pożyczki dla gmin wiejskich lub miejskich (pkt. 19), w takim razie oprócz danych, dotyczących związku powiatowego, należy dołączyć do podania dane, dotyczące zainteresowanych gmin wiejskich i miejskich.

25) Prezydium wojewódzkich rad narodowych kierują podaniem wraz ze swoimi wnioskami (pkt. 21 i 22) do Kancelarii Rady Państwa, która przesyła odpisy wniosków zainteresowanym Ministerstwom.

Przewodniczący Rady Państwa

Prezydent Rzplitej Polskiej
BOLESŁAW BIERUT

O jakie mienie powinien wystąpić samorząd terytorialny

W uplanowaniu gospodarki samorządowej uczyniony został ważny krok naprzód. Jest nim ustawa z dnia 30 stycznia 1948 r. o zbywaniu i dzierżawie oraz przekazywaniu na własność związków samorządu terytorialnego niektórych kategorii mienia państwowego, (Dz. U.R.P. Nr 10 poz. 75). Przepisy tej ustawy omówione już zostały wszechstronnie na łamach „Rady Narodowej”. Jednakże przy zagadnieniu tej miary, wydaje się celowym zwrócić uwagę również na stronę ekonomiczną zagadnienia.

Po pierwsze samorząd terytorialny otrzymuje szersze podstawy materialne — bazę, która umożliwi mu pogłębienie i rozszerzenie zakresu działalności w ramach t.zw. klauzuli generalnej, zawartej w art. 1 listopadowego dekretu samorządowego, a dotyczącej kompetencji samorządu.

Po drugie samorząd terytorialny, wciągnięty zostaje praktycznie w sferę konkretnego planowania, poprzez uporządkowanie tytułu własności majątków, bądź to w drodze zbycia i dzierżawienia, bądź też w drodze przekazania ich dla celów administracji i gospodarki państwowej lub samorządowej.

W myśl ustawy znaczna część masy majątkowej zostanie wyłączona od zbycia lub dzierżawy i stanie się własnością związków samorządowych z mocy samego prawa. Dotyczy to przedmiotów i praw majątkowych:

1. tych, które w dniu wejścia w życie ustawy znajdują się z mocy obowiązujących przepisów prawa, w zarządzie lub administracji organów samorządu terytorialnego (majątki poniemieckie, przekazane na podstawie art. 12 dekretu z dnia 8 marca 1946 r. o majątkach opuszczonych i poniemieckich);

2. tych, które uznane zostaną za niezbędne dla celów administracji lub gospodarki samorządowej.

W odniesieniu do majątków wymienionych w punkcie 1 podstawę wpisu na rzecz związków samorządu terytorialnego w księgach wieczystych stanowi odpowiednie zaświadczenie właściwego urzędu likwidacyjnego. W tym celu niezbędne jest sporządzenie i przedłożenie właściwemu urzędowi likwidacyjnemu wykazów przedmiotów i innych praw majątkowych, będących w dniu wejścia w życie ustawy w zarządzie lub administracji związku samorządowego, a przekazanych mu w zarząd lub administrację z mocy obowiązujących przepisów prawnych. Wykazy te należy złożyć w terminie 90-dniowym od daty ogłoszenia ustawy w Dzienniku Ustaw.

Związki samorządowe mają prawo wystąpić w drodze zgłoszenia wniosków do właściwego okręgowego urzędu likwidacyjnego o obiekty, które znajdują się w rękach państwowych władz administracyjnych, wojskowych, sądowych, jak również w rękach zarządów, przedsiębiorstw, znajdujących się pod zarządem państwowym. Termin dla zgłoszenia wniosków wynosi 90 dni, a w odniesieniu do obiektów, które staną się własnością państwa, po dniu wejścia w życie ustawy, — w ciągu 30-tu dni od ogłoszenia w Monitorze Polskim o przejęciu ich na rzecz Państwa. Podstawą dla zgłoszenia wniosku o wyłączenie jest niezbędność obiektu dla celów administracji lub gospodarki zainteresowanego związku samorządowego.

Celem usprawnienia pracy związanej z akcją zgłaszania mienia i ze skadaniem wniosków, Główny Urząd Likwidacyjny ustali zasady, jednolitą formę i sposób zgłoszenia do okręgowych urzędów likwidacyjnych mie-

nia, podlegającego przepisom ustawy, oraz wniosków o wyłączenie obiektów i innych praw majątkowych od zbycia i dzierżawy. Wytyczne te winny ułatwić wykonanie pracy planowo i przy ograniczeniu formalności do niezbędnego minimum.

Przed wystosowaniem wniosków o wyłączenie od zbycia i dzierżawy musi być dokładnie zanalizowany przez radę narodową aktualny stan majątkowy danego związku samorządowego. Stan ten rada narodowa powinna skonfrontować ze stanem majątkowym przyszłym — planowanym, uwzględniającym w miarę możliwości maksymalne zaspokojenie potrzeb majątkowych (w drodze wykonania przepisów ustawy z dnia 30 stycznia 1948 r.). Przy tej sposobności trzeba zwrócić baczną uwagę na wyrównanie braków w budynkach administracyjnych, szkolnych, szpitalnych i zakładowych.

Związki samorządowe powinny wystąpić o przekazanie mienia, które jest im potrzebne dla wykonywania ich zadań ustawowych.

Na wniosek zainteresowanego związku samorządowego mogą ulec wyłączeniu:

1. Z budynków typu mieszkalnego:

- budynki potrzebne dla celów ogólnoadministracyjnych, a więc na pomieszczenie rady narodowej, jej organu wykonawczego i biur, szkół powszechnych, bibliotek świetlic, żłobków, zakładów: opiekuńczo-wychowawczych, specjalnych (dla głuchoniemych, niewidomych) oraz szpitali i innych zakładów użyteczności publicznej.
- potrzebne dla pomieszczenia biur, przedsiębiorstw samorządowych;

2. Z placów budowlanych:

- tereny potrzebne na cele ogólnoadministracyjne związku samorządowego jak również na cele przedsiębiorstw samorządowych i użyteczności publicznej,
- tereny potrzebne na ulice, place, zieleńce, parki, boiska sportowe, ogródki działkowe, i inne cele użyteczności publicznej oraz na cele przebudowy działek wadliwie zabudowanych na potrzeby miast i osiedli stosownie do planu zagospodarowania przestrzennego lub wytycznych do tych planów;

3. Z budowli przemysłowych:

- potrzebne do eksploatacji przedsiębiorstw samorządowych i użyteczności publicznej oraz do użytku szkół;

4. Z przedsiębiorstw — te, które służą do zaspokojenia potrzeb produkcyjnych, przedsiębiorstw samorządowych;

5. Z urzędzeń pozostałych po przedsiębiorstwach — te, które są potrzebne do eksploatacji przedsiębiorstw samorządowych i użyteczności publicznej oraz do użytku szkół.

Gminy wiejskie i miasta mogą występować o wyłączenie obiektów i przedmiotów potrzebnych do rozbudowy i przebudowy osiedli i miast.

Badając zagadnienie od strony potrzeb samorządu terytorialnego, można przytoczyć szereg przykładów tych potrzeb w zakresie specjalnych działów admini-

stracji samorządowej. Tak np. mogą występować następujące potrzeby:

1. w zakresie majątku komunalnego — materiały budowlane do konserwacji i zabezpieczenia tego majątku, do budowy i rozbudowy;

2. w zakresie gospodarki drogowej — zapasy kamienia, żwiru i drzewa potrzebnego dla budowy dróg i mostów, budynki na mieszkania służby drogowej — liniowej, (techników drogowych, drogomistrzów i dróżników), pomieszczenia na składy maszyn i narzędzi drogowych;

3. w zakresie oświaty i kultury — pomieszczenia na biblioteki, świetlice, bursy, oraz materiały budowlane potrzebne do remontu i konserwacji budynków szkolnych;

4. w zakresie opieki społecznej — budynki na pomieszczenia żłobków dla dzieci matek, zatrudnionych

w mniejszych zakładach, w których nie opłaci się uruchomić aparatu opieki nad dzieckiem.

Jakość pracy rad narodowych w omawianej akcji zależeć będzie od usystematyzowania hierarchii potrzeb, a nie wyłącznie od czynników fiskalnych; to ostatnie prowadzi często do działalności w niewłaściwym kierunku ze szkodą dla istotnych zadań.

Wysunięte postulaty przez radę narodową winny być przemyślane pod kątem całokształtu potrzeb terenu. Nieodzownym jest przy tym zachowanie właściwej linii przedsiębiorczości samorządu terytorialnego. Uczestnicząc w akcji porządkowania tytułów własności mienia rady narodowe współdziałają praktycznie w procesie planowania państwowego.

Wyniki pracy rad narodowych w dużej mierze zależą od umiejętnego przewidywania — istoty dobrego planu.

J. E.

Oświata na Śląsku Opolskim

Repolonizacja Ziem Odzyskanych w ciągu 3-let poczyniła olbrzymie postępy we wszystkich dziedzinach życia publicznego.

Na odcinku wychowania młodego pokolenia ludności autochtonicznej sprawa ta ma szczególne znaczenie.

Interesujące są wyniki pracy w szkolnictwie na Śląsku Opolskim, na którym to terenie zamieszkuje lwia część autochtonów, bo 900 tysięcy ludzi na ogólną liczbę ludności Śląska Opolskiego 1.199.900. Dane w tym względzie, pochodzące z Ministerstwa Oświaty wskazują na znaczne osiągnięcia w szkolnictwie dla młodzieży autochtonicznej.

W zakresie opieki nad dzieckiem istnieje na Opolszczyźnie 37 Domów Dziecka, w których ma utrzymanie 2.130 dzieci i młodzieży, w czym około 900 dzieci autochtonów.

Na koloniach i półkoloniach umieszczono podczas lata 1947 w 472 punktach 59.388 dzieci.

Gęsta jest sieć przedszkoli, wynosząca 525 jednostek, w których przebywa 32.239 dzieci, co stanowi 43% ogółu dzieci w wieku przedszkolnym.

Rośnie w szybkim tempie liczba szkół powszechnych. W 1945-46 było czynnych 768, nieczynnych 280 szkół. Obecnie nieczynnych szkół jest zaledwie 14. Liczba uczniów w tym czasokresie wzrosła ze 150.172 do 202.918 tak, że obowiązek szkolny jest wykonywany w 99%. Młodzież autochtoniczna stanowi 58% ogółu uczniów w szkołach powszechnych.

Pod tym względem Opolszczyzna, wedle danych Ministerstwa Oświaty, wysuwa się na pierwsze miejsce w kraju.

Liczba liceów ogólnokształcących i gimnazjów wynosi 31, z 7.757 uczniami, w czym autochtonów 1771. Dla przyspieszenia procesu repolonizacji oczywiście we

wszystkich tych szkołach młodzież napływowa i autochtoniczna uczy się razem, co daje pozytywne wyniki w dziedzinie zrastania się różnych grup ludnościowych młodego pokolenia.

Niezależnie jednak od tego na okres przejściowy wprowadzono dla młodzieży autochtonicznej kursy przygotowawcze z zastosowaniem specjalnych metod nauczania w zakresie języka polskiego i historii.

Dla młodzieży starszej, która ukończyła szkołę niemiecką, oraz dla osób dorosłych, organizuje się specjalne kursy repolonizacyjne. Kursów takich jest obecnie 57 i obejmują one 3651 uczestników.

Ponadto dla młodych Opolanek, kandydatek na wychowawczynie przedszkoli, oraz dla nauczycieli autochtonów, którzy ukończyli szkołę niemiecką, urządzane są kursy polonizacyjne w Krakowie, Zakopanem i Poznaniu, aby dać im możliwość zetknięcia się z kulturą polską.

Autochtonom poczyniono także ułatwienia w przyjęciu do szkół wyższych i uzyskaniu pomocy materialnej w czasie studiów.

Osiągnięcia powyższe są niewątpliwe. Ale oczywista rzecz, iż potrzeby są jeszcze znaczne, tym bardziej, że napływ młodzieży do szkół jest duży. Budynki szkolne, choć doprowadzone do stanu używalności, wymagają remontów, zaopatrzenie szkół w urządzenia, biblioteki i pomoce naukowe są jeszcze skromne.

Nie wystarczą tu tylko fundusze państwowe, potrzebna jest obok inicjatywy i ofiarności społecznej w ramach Śląsko-Dąbrowskiego Funduszu Odbudowy Szkół usilna praca samorządu terytorialnego.

Wspólnym wysiłkiem władz i społeczeństwa nalot zniechęconej niemieczyny w krótkim czasie zniknie z tych starych, polskich ziem.

A.

Członkowie prezydiów rad narodowych według zawodów

Dane statystyczne dotyczące zawodu członków prezydiów rad narodowych wykazują, że najliczniejszą grupę w prezydiach rad narodowych, według stanu na I.X.47 r. stanowili rolnicy w liczbie 10.433 na ogólną liczbę 18.978 członków prezydiów, co wynosi 55 proc. Ilość ta zrosła jest z uwagi na liczbę rad gminnych (wiejskich), gdzie rolnicy reprezentowani są naj-

liczniej, a mianowicie 9.732 osoby tj. 68,5 proc. W innych rodzajach rad rolników było:

w prezydiach rad miejskich niewydz.	— 397 (12,8%)
„ „ „ powiatowych	— 298 (22,7%)
„ „ „ miejskich wydz.	— 30 (0,6%)
„ „ „ wojewódzkich	— 4 (5%)

Drugą z kolei co do liczebności grupą zawodową w pre-

zydiach rad narodowych stanowili pracownicy umysłowi w ilości 4.182 członków, co stanowi 22% ogólnej liczby członków prezydiów.

W poszczególnych rodzajach rad pracowników umysłowych było:

1.979 (14 %)	—	prezydiach rad gminnych
1297 (41,9%)	—	„ „ „ miejskich niewydz.
677 (51,4%)	—	„ „ „ powiatowych
176 (59,3%)	—	„ „ „ miejskich wydz.
53 (66,3%)	—	„ „ „ wojewódzkich

Jak wynika z powyższego zestawienia, w prezydiach wszystkich rodzajów rad, z wyjątkiem gminnych, pracownicy umysłowi stanowili bardzo wysoki procent członków, co świadczy o zbiurokratyzowaniu i „zrzedniczeniu“ prezydiów. Szczególnie dotyczy to prezydiów rad wyższego stopnia, a konkretnie prezydiów rad wojewódzkich, gdzie np. w prezydiach rad: Łódzkiej, Olsztyńskiej i Szczecińskiej zasiadało po 5 pracowników umysłowych, a więc 100%; w Gdańskiej, Lubelskiej, Pomorskiej i Warszawskiej Miejskiej po 4-ch, w prezydiach pozostałych rad wojewódzkich po 2-ch i 3-ch.

Rzemieślnicy reprezentowani byli w prezydiach rad narodowych przez 1665 członków (8,8%), z czego na poszczególne rodzaje rad przypadało:

881 (6,2%)	—	w prezydiach rad gminnych
612 (19,8%)	—	„ „ „ miejskich niewydz.
124 (9,4%)	—	„ „ „ powiatowych
39 (13,1%)	—	„ „ „ miejskich wydz.
9 (11,2%)	—	„ „ „ wojewódzkich

Najwięcej rzemieślników było w prezydiach rad narodowych:

woj. poznańskiego	—	321 (13,2%)
„ wrocławskiego	—	164 (8,6%)
„ katowickiego	—	162 (9,1%)
„ szczecińskiego	—	146 (9,3%)

Według stanu na 1.IX.47 r. w prezydiach rad narodowych wszystkich stopni zasiadało 1.022 robotników, co stanowi 5,4% ogółu członków prezydiów.

W poszczególnych rodzajach rad robotników było:

w prezydiach rad wojewódzkich	—	4 (5%)
„ „ „ powiatowych	—	78 (5,9%)
„ „ „ miejskich wydz.	—	28 (9,5%)
„ „ „ miejskich niewydz.	—	212 (6,9%)
„ „ „ gminnych	—	700 (4,9%)

Jak wynika z powyższego zestawienia udział robotników w prezydiach rad narodowych jest znikomy.

Na tym odcinku w poszczególnych województwach najlepiej przedstawia się sytuacja w woj. śląsko-dobrowskim (katowickim), gdzie robotnicy zasiadają w prezydiach rad narodowych wszystkich stopni w następującej ilości:

prezydium rady wojewódzkiej	—	3 (60%)
prezydium rad powiatowych	—	15 (14,2%)
„ „ „ miejskich wydz.	—	13 (18,6%)
„ „ „ miejskich niewydz.	—	29 (14,4%)
„ „ „ gminnych	—	213 (15,2%)

Niezbyt właściwa wydaje się sytuacja w uprzemysłowionym i dużym województwie wrocławskim, gdzie liczba robotników w prezydiach rad jest minimalna.

Również w województwie lubelskim, chociaż ma ono charakter wybitnie rolniczy, w 277 prezydiach rad narodowych wszystkich stopni w ogólnej liczbie 1.297 członków prezydiów, jest tylko 11 robotników.

Najmniej liczną grupę zawodową w prezydiach rad narodowych stanowiły wolne zawody w ilości 441 członków, co w obliczeniu procentowym daje 2,3%.

Największy procentowy udział posiadały wolne zawody w prezydiach rad miejskich wydzielonych — 13,5% w prezydiach rad wojewódzkich — 11,2%; — najmniejszy w prezydiach rad gminnych — 1,3% i w powiatowych — 4,5%.

W województwie białostockim i olsztyńskim nie było przedstawicieli wolnych zawodów w prezydiach rad narodowych.

R. K.

Skład sądu konkursowego

W Nr 4 „Rady Narodowej“ z dnia 15 lutego ogłoszony został konkurs p.t. „Sprawozdanie z działalności gmin z r. 1947“.

Termin nadsyłania prac upłynął dnia 1 kwietnia, jednakże prace, które nadeszły do 15 kwietnia zostały uwzględnione.

Szef Kancelarii Rady Państwa powołał sąd konkursowy w następującym składzie:

P r z e w o d n i c z ą c y:

Adam Wendel — Dyrektor Biura Organizacji Kancelarii Rady Państwa.

C z ł o n k o w i e j u r y:

Antoni Maszczyk — Inspektor.

Mgr. Wacław Morawski.

Stanisław Rybicki — Dyrektor Departamentu Samorządowego w Min. Administracji Publicznej.

Dr Jerzy Starościak — V Dyrektor Biura Organizacji w Kancelarii Rady Państwa.

Zygmunt Strzemżalski — Naczelnik Wydziału Administracyjnego w Min. Ziem Odzyskanych.

Stefan Witkowski — Przewodniczący Warszawskiej Wojewódzkiej Rady Narodowej.

ANTONINA SPANDOWSKA

Budżet samorządu wojewódzkiego w Bydgoszczy

Preliminarz budżetowy Wojewódzkiego Związku Samorządowego w Bydgoszczy na 1948 r. przed zatwierdzeniem przez Radę Państwa zamykał się sumą 181,8 milionów złotych.

W porównaniu z rokiem ubiegłym dochody zwyczajne wzrosły z sumy 57,8 mil. zł do 102,4 mil. zł, czyli mniej niż dwukrotnie. Natomiast wydatki zwyczajne są podwyższone z 38,6 mil. zł do 102,4 mil. zł, a zatem prawie trzykrotnie.

Znaczne podwyższenie wydatków zwyczajnych, które nie znajdują całkowitego pokrycia w dochodach własnych, nastąpiło wskutek wstawienia do budżetu poważnej pozycji dochodowej — dotacji z Komunalnego Funduszu Pożyczkowo-Zapomogowego, w wysokości 53,7 mil zł, co stanowi 52,4% ogółu dochodów zwyczajnych. Otrzymana w r. ub. dotacja z Funduszu w sumie 13 mil złotych stanowiła 18 % dochodów.

Prócz budżetu zwyczajnego został uchwalony na 1948

r. i budżet nadzwyczajny na zł 79,3 mil., obejmujący kapitalne remonty i odbudowę zakładów. Część tej sumy 35,7 mil. zł przeznaczona jest na odbudowę zabudowań folwarcznych w maj. „Igly“ o powierzchni 455 ha. Reszta kredytów jest przeznaczona na remont zakładów opiekuńczych w Ostromecku, Szubinie i Chojnicach.

Wśród wydatków zwyczajnych na pierwsze miejsce wysuwają się wydatki działu IX na Opiekę Społeczną stanowiące 51,6% budżetu zwyczajnego i wydatki działu VIII na Zdrowie Publiczne, stanowiące 14,8% budżetu. Po odliczeniu wydatków działu I-go na Zarząd Ogólny (13,6% budżetu), na wszystkie pozostałe działy woj. zw. sam. przeznaczył zaledwie 20% ogółu wydatków zwyczajnych.

Stały wzrost budżetu Pomorskiego Wojewódzkiego Związku Samorządowego wynika z dążności do utrzymania agend w zakresie zdrowia i opieki społecznej na poziomie przedwojennym. Działalność Związku w tym zakresie pochłania duże sumy i nie opiera się na własnych dochodach poszczególnych zakładów, które z natury swej są deficytowe, lecz obciąża budżet ogólnoadministracyjny. Wojewódzki Związek Samorządowy przeżywa w związku z tym trudności finansowe, gdyż nie posiada tyle dochodów, aby utrzymać i prowadzić znacznie rozbudowane agendy, szczególnie w dziale opieki społecznej.

Zachodzi pytanie, czy w dzisiejszych warunkach celowe jest tak dalekie angażowanie się Wojewódzkiego Związku Samorządowego w prowadzenie agend deficytowych, mających na celu zaspokojenie potrzeb w dziedzinie opieki społecznej i to w zakresie opieki zamkniętej, ograniczonej z natury rzeczy do stosunkowo nielicznej garstki społeczeństwa.

Wydatki na opiekę społeczną w budżecie ogólnoadministracyjnym składają się wyłącznie z dopłat do utrzymania zakładów. Uprzywilejowanie działu IX odbywa się kosztem zaniedbania innych żywotnych zadań, jak np. popierania rolnictwa, na które przeznaczają się w budżecie zaledwie 1% całości wydatków zwyczajnych, nie uwzględniając w dostatecznej mierze istotnych problemów, należących do ustawowych zadań samorządu wojewódzkiego, np. melioracji.

Dopłaty do prowadzenia zakładów zdrowotnych i opiekuńczych w działach VIII i IX budżetu na r. 1948 zostały kilkakrotnie zwiększone bez usprawiedliwionych specjalnych przyczyn. Pozostawienie dopłat w preliminowanych wysokościach przekreśliłoby możliwości poczynić na innych odcinkach, gdyż dopłaty pochłonęłyby wszystkie środki finansowe samorządu wojewódzkiego. W związku z tym powstaje zagadnienie, czy zakłady zdrowotne, a w szczególności Zakład Psychiatryczny w Świeciu nie powinien być przejęty przez Ministerstwo Zdrowia, a zakłady opiekuńcze przez niektóre powiatowe związki samorządowe. Może to być aktualne dopiero na przyszłość, gdyż Ministerstwo Zdrowia, zajmując już wprawdzie wyraźne stanowisko w sprawie przejęcia zakładów psychiatrycznych przez Państwo, przystąpi do realizacji tego zagadnienia dopiero w 1949 r.

Dział IX budżetu, przewiduje na opiekę społeczną w budżecie zwyczajnym sumę 52.848.701 zł oraz w nadzwyczajnym sumę 69.305.447 zł. Warto przyrzeć się, jak przedstawia się wzrost wydatków na opiekę społeczną na przestrzeni trzech ostatnich lat w budżecie Wojewódzkiego Związku Samorządowego w Bydgoszczy. Otóż w roku 1946 w wykonaniu budżetu za 3 kwartały pod pozycją „Opieka Społeczna“ figuruje suma ok. 4 i pół miliona zł. Na rok 1947 zapreliminowano w dziale IX około 17.800 tys. Wykonanie budżetu za ub. rok zamyka

się sumą około 24 mil. zł, a preliminarz na rok 1948 wzrasta do 53 mil.

Suma 53 mil. przekracza wszystkie dochody własne samorządu wojewódzkiego w Bydgoszczy. Wynoszą one bowiem 48.688 tys. zł, w czym podatki samoistne stanowią 41 mil. W ogólnej sumie dochodów subwencji i dotacje wynoszą łącznie 133 miliony zł., z czego blisko 54 mil. zł w budżecie zwyczajnym zaś 79 mil w budżecie nadzwyczajnym. A więc subwencje stanowią 73% sumy globalnej budżetu, a dochody własne tylko 27%.

Na czym polega duży wzrost wydatków na opiekę społeczną w r. ub.? Otóż Wojewódzki Związek Samorządowy w Bydgoszczy prowadzi szereg zakładów opiekuńczych, które poniosły w czasie wojny wielkie straty zarówno w postaci zburzenia licznych pawilonów w czasie działań wojennych jak i w zakresie umeblowania, odzieży itp. Straty te w ubiegłych latach nie zostały wyrównane z powodu braku funduszy, a więc stan zakładów w chwili obecnej wykazuje nadal wielkie braki.

Pozycje jednak przewidziane przez Wojewódzką Radę Narodową na uzupełnienie umeblowania i odzieży podopiecznych nie są wygórowane, mieszczą się bowiem w granicach kilku milionów. Największe sumy przewidziano na odbudowę zniszczonych pawilonów. A więc np. dla Zakładu Wychowawczego w Szubinie zaprojektowano na inwestycje budowlane 12 mil. zł. Na remont kapitalny zniszczonych budynków Zakładu Wychowawczego w Chojnicach zaplanowano 14 mil. zł. Kapitalny remont budynków Zakładu dla Głuchoniemych w Ostromecku wynieść miał 7 mil. zł. Łącznie na odbudowę przeznaczono 33 miliony złotych.

Potrzeby zakładów opiekuńczych w województwie pomorskim są niewątpliwie poważne i z biegiem czasu będą musiały zostać zaspokojone. Jak jednak wynika z powyższej analizy całokształtu budżetu Wojewódzkiego Związku Samorządowego w Bydgoszczy ogólny stan finansów nie pozwala na zaspokojenie wszystkich potrzeb w zakresie odbudowy w ciągu jednego roku. Dokonanie odbudowy w ramach planowanych przez WRN jest niewykonalne przede wszystkim z uwagi na to, że nie wszystkie subwencje, o które woj. zw. sam. zabiega, będą możliwe do uzyskania. Ponadto zainwestowanie tak poważnych kapitałów w jeden tylko dział opieki społecznej odbiłoby się szkodliwie na innych zadaniach samorządu, którym WRN w Bydgoszczy poświęca znacznie mniej uwagi.

Nieco jednostronne traktowanie potrzeb terenu przez Wojewódzką Radę Narodową w Bydgoszczy uwydatnia się zwłaszcza w dziale VIII, obejmującym wydatki na zdrowie publiczne. Ogólna suma wydatków w tym dziale wynosi 15 mil. zł, z czego blisko 13 mil. zł przewidziano jako dopłatę dla Zakładu Psychiatrycznego w Świeciu. Budżet tego zakładu, niezależnie od powyższej dopłaty, przewiduje ponadto dotację nadzwyczajną w kwocie blisko 10 milionów zł na kapitalny remont budynków.

Wysoka dopłata do Zakładu w Świeciu jak widać wyczerpuje niemal całokształt wydatków w dziale zdrowia publicznego. Nie uwzględniono tam natomiast wcale pozycji na profilaktykę, jak walka z chorobami wenerycznymi i gruźlicą.

Toteż poprawki wniesione do budżetu W.Z.S. w Bydgoszczy przez Radę Państwa idą w kierunku wyrównania tendencji rozbudowy lecznictwa i opieki w ramach przedwojennych, tendencji, która dziś nie ma racji bytu ze względu na znaczne rozszerzenie zadań samorządu.

W dziale zdrowia zmniejszono o z górą 7 milionów dopłatę do zakładu w Świeciu, wprowadzając jedno-

cznie nową pozycję p.n. „Walka z chorobami społecznymi“ w kwocie 7 mil. zł.

W dziale opieki obniżono ogólną sumę wydatków tego działu z 52.848 tys. zł na 20.604 tys. zł zmniejszając dopłaty do poszczególnych zakładów opiekuńczych.

Inne poprawki Rady Państwa poczynione zostały w dziale I, obejmującym wydatki na zarząd ogólny. Zmiany te, redukujące kilka pozycji w zakresie wydatków osobowych, mają na celu przeciwdziałanie przerostom kosztów administracyjnych oraz uregulowanie

BRONISŁAW JANOWSKI

Wiadomości z wybrzeża

Z inicjatywy Prezydium Gdańskiej Wojewódzkiej Rady Narodowej odbyła się ostatnio w Gdańsku pod przewodnictwem Przewodniczącego W.R.N. Ob. A. Dudy-Dziewierza, konferencja poświęcona głównym problemom Wybrzeża, ze szczególnym uwzględnieniem spraw rolniczych, morskich, zdrowotności, aktywizacji rejonu Elbląga, Międzynarodowych Targów Gdańskich oraz samorządu terytorialnego.

Podajemy w skrócie echa konferencji.

Oświata. Po zagajeniu obrad przez przewodniczącego i wygłoszeniu słowa wstępnego przez posła inż. Stefańskiego rektor Politechniki Gdańskiej prof. dr Turski omówił sprawę wykładów dla świata pracy, podkreślając wielką rolę jaką do spełnienia mają uczelnie na wybrzeżu. Nauka nie ogranicza się tylko do pedagogicznej pracy nad studentami. Jeśli chodzi o szkolenie robotników, program pracy obejmuje wiadomości przyrodnicze — (nauka o życiu — wykłady, po których uczeń będzie kierowany do pracowni w celu stwierdzenia pewnych zjawisk pod mikroskopem), cykl wykładów technicznych i wykłady o chorobach ze szczególnym uwzględnieniem chorób zawodowych — (wykłady te odbywają się z pomocą Akademii Lekarskiej).

Zagospodarowanie Żuław. W świetle danych, przedstawionych przez pełnomocnika Min. Roln. i R. R. dla zagospodarowania Żuław ob. mgr. Mrazka, sytuacja na Żuławach przedstawia się następująco:

Na około 120.000 ha terenów zalanych i podtopionych przez Niemców ca 116.500 ha zostało odwodnionych, ca 30.000 ha osuszonych.

Pompy odbudowano wszystkie za wyjątkiem 9-ciu, które przewidziane są do odbudowy na rok 1948. Na ogólny obszar Żuław składa się ca 76.000 ha ziemi ornej i ca 44.000 ha łąk i pastwisk. Z tego uprawione i obsiane jest ca 43.000 ha ziemi ornej (ca 39.000 ha przez osadników i ca 4.000 ha przez P.N.Z.), oraz w eksploatacji jest ca 20.000 ha łąk.

Pozostałe ca 57.000 ha stanowią odłogi i tereny znajdujące się jeszcze pod wodą. Decyzją Ministerstwa Rolnictwa i Ref. Roln. z dnia 14.I. 48 r. P. N. Z. przejmują na Żuławach 40.458 ha w czym ponad 29.000 ha odłogów. Pozostaje zatem do zagospodarowania przez osadników ca 27.000 ha odłogów.

W obecnej chwili przeprowadzana jest na Żuławach t. zw. akcja „P“, polegająca na osadzeniu 500 rodzin z pomiędzy ludności, dotkniętej powodzią na wiosnę 1947 r. W ramach tej akcji, która finansowana jest przez Ogólnopolski Komitet Powodziowy pod przewodnictwem ob. Ministra Rusinka, wykonywane są remonty zagrod oraz orki przygotowawcze w rozmiarach 3 ha na rodzinę.

prawne źródła uposażeń. Wreszcie podwyższone zostały poważnie wpływy z podatku gruntowego z sumy 40 do 55 milionów złotych a obniżona została dotacja z Samorządowego Funduszu Wyrównawczego z 54 do 20 milionów złotych.

Po uwzględnieniu zaprowadzonych zmian, budżet Wojewódzkiego Związku Samorządowego w Bydgoszczy zamknie się nadwyżką dochodów nad wydatkami w kwocie 19 milionów. Nadwyżkę tę będzie można obrócić na zaopatrzenie zakładów drogą budżetu nadzwyczajnego na odcinku najpilniejszych potrzeb.

Dotychczas osadzono 117 rodzin, dalej powodzianie napływają stopniowo.

Najważniejszymi potrzebami Żuław dla wykonania planu ich zagospodarowania jest uzyskanie w okresie wiosennym 300 nowych traktorów oraz zwiększenia kredytów na odbudowę zniszczonych budynków i budowę nowych. Wobec zmiany struktury rolnej i powiększenia ilości gospodarstw, akcja zasiedlania wymaga znacznego zwiększenia budynków zarówno mieszkalnych jak i gospodarczych.

W ciągu ubiegłej zimy zaznaczył się na Żuławach ogromny brak opału, co wobec faktu, że tereny żuławskie są niemal zupełnie pozbawione lasów, spowodowało dalsze pogorszenie stanu zniszczonych budynków. W bieżącym roku uzyskano przydział 5.000 ton węgla dla ludności Żuław, co pozwala zaopatrzyć każdą rodzinę w 500 kg węgla. Z łącznej sumy Centrala Zbytu Produktów Przemysłu Węglowego rozprowadziła do połowy stycznia br. 3.300 ton.

Zdrowie i opieka. W roku 1947 odbudowano cały szereg szpitali między innymi w Lęborku i Malborku, potrzeba jeszcze ponad 200 mil. złotych na odbudowę szpitalnictwa na terenie województwa gdańskiego. W szpitalach jest zbyt mała ilość łóżek i brak lekarzy specjalistów. Urząd Wojewódzki wystąpił z wnioskiem o przejęcie szpitalnictwa na wybrzeżu przez Wspólnotę Trzech Miast Wybrzeża.

Odnosnie lecznictwa otwartego, to ilość ośrodków powiększyła się ostatnio o 8. Istnieją trzy rodzaje ośrodków a to — gminne, powiatowe i centralne, które mają nadzór nad ośrodkami niższego stopnia; pożądane jest prowadzenie poradni przy ośrodkach zdrowia. Dużą trudnością jest brak środków komunikacyjnych na przewożenie lekarzy do ośrodków zdrowia, a brak mieszkań utrudnia pozyskanie odpowiedniej ilości lekarzy dla prowincji.

Opieka szkolna opiera się na ośrodkach zdrowia, pomoc dentystyczna nie jest jeszcze dostatecznie rozwiązana, bowiem trzy ambulanse na całe województwo, to bezwzględnie za mało.

Dla izolacji ludzi chorych na gruźlicę zapoczątkowano utworzenie szpitali zamkniętych w Pruszczu i Pelplinie, zaś pólśanatorium dla chorych na gruźlicę zostanie otwarte w Gdańsku. Uważa się za konieczne wyrażenie zaświadczeń lekarskich przy dokwaterowywaniu ludzi do rodzin, albowiem już miało miejsce kilka wypadków zarażenia gruźlicą.

Choroby weneryczne są stale zwalczane przez opiekę lekarską nad chorymi; specjalny szpital dla chorych wener. znajduje się w Wejherowie. Ważnym czynnikiem jest moment wychowawczy, który nie stoi na odpowied-

nim poziomie. Apelowano do Ligi Kobiet o zaopiekowanie się chorymi dziewczętami, co zostało przez Ligę przyjęte.

Międzynarodowe Targi Gdańskie. Wojewoda gdański inż. St. Zralek w obszernym referacie omówił sprawę Międzynarodowych Targów Gdańskich. W świetle przytoczonych cyfr i danych uwidoczniła została celowość Targów. Mimo trudności organizacyjnych Targi Gdańskie dały rezultaty pozytywne a włożone ze Skarbu Państwa 18 milionów zł. całkowicie się zamortyzowały.

O zainteresowaniu Targami państw zagranicznych świadczy najlepiej to, że dziewięć państw było na nich reprezentowanych, zawarto szereg umów i transakcji handlowych na około 6 milionów dolarów i odprowadzono do Skarbu Państwa 71 tysięcy dolarów. Wobec takiego stanu rzeczy Ministerstwa: Przemysłu i Handlu, Min. Skarbu i Min. Aprowizacji przychyliły się do dalszego kontynuowania Targów Gdańskich, których utrzymanie przyczyni się do pełnego wykorzystania ośrodków portowych, jakimi są Gdańsk i Gdynia.

Mieszkania dla ludzi pracy. Zapotrzebowanie dla świata pracy na mieszkania wyraża się cyfra 15.600 podań złożonych w trzech miastach — Gdyni, Sopocie i Gdańsku. Zadaniem miast portowych zwiększenie ilości ludzi do pracy, a dla uzyskania pewnej ilości mieszkań w domach zajętych przez instytucję ma być przeprowadzone przeniesienie tych instytucji do baraków i skoncentrowanie w jednym miejscu. Odbudowa Gdańska jest bardzo ważnym problemem i musimy znaleźć nowe drogi rozwoju budownictwa.

Komunikacja, szczególnie w kierunku Elbląga, wymaga uregulowania i dążeniem naszym jest uzyskanie dogodnego połączenia Gdańska z tym miastem przez Nowy Dwór; budowa mostu na Wiśle okazuje się nieuniknioną koniecznością. Zagadnienie połączenia Gdyni z Gdańskiem rozwiązać można przez przedłużenie linii trolejbusowej oraz rozszerzenie drogi z Gdyni do Gdańska.

Zagadnienie elektryfikacji węzła komunikacyjnego miast wybrzeża oczekuje załatwienia.

Aktywizacja rejonu Elbląga. Prace Komitetu Aktywizacji Rejonu Elbląga, powołanego przez Prezydium Gdańskiej Wojewódzkiej Rady Narodowej, są już w pełnym toku. Sytuacja rejonu Elbląga przedstawia się następująco: **Komunikacja:** — Połączenia autobusowe Gdańsk — Elbląg, Elbląg — Królewiec, Elbląg — Malbork, **drogi bite** — Elbląg — Tolkmicko, Elbląg — Młynary, **drogi kolejowe** — Elbląg — Gdańsk, Kwidzyń — Toruń, Olsztyn, Ostróda, Braniewo, **drogi wodne** — po-

łączenie z morzem przez Piławę, z Nogatem przez Kanał Krafulski, Ostróda i Iława przez Kanał Warmiński z dorzeczem Pregowej i Niemna przez Zalew Wiślany i system kanałów królewieckich.

Inne warunki naturalne sprzyjające rozwojowi Elbląga to żyzne gleby Żuław, obfitość wód i pierwszorzędne gliny jako surowce do wyrobów ceramicznych, warunki te pozwalają na intensywną gospodarkę rolną, rybną i hodowlaną.

Na wyżynie tolkmickiej — wielka produkcja owoców.

W Elblągu istnieją budynki fabryczne niezniszczone, w których w samym przemyśle metalowym pracowało przed wojną 40.000 robotników. Mieszkania dla pracowników są mało uszkodzone. Elbląg może pomieścić jeszcze 20 tysięcy mieszkańców. Społeczeństwo miejscowe alarmuje o pomoc i rozbudowę Elbląga. Bank Gospodarstwa Krajowego daje ponad 500 milionów złotych na inwestycje na Mazurach Północnych i w Elblągu, ze szczególnym uwzględnieniem fabryki ciężkich maszyn, w których można przystąpić do produkcji maszyn okrętowych, turbin, ciężkich pomp do odwodnienia Żuław, dźwigów okrętowych, motorów do kutrów, wind, wentylatorów i t. p.

Przeniesienie fabryki maszyn ze Śląska do Elbląga i połączenie produkcji parowozów z fabryką ciężkich maszyn, dałoby możliwość zatrudnienia około 10 tysięcy robotników — z nadmienieniem, że urządzenia budynków są w zupełności przystosowane do produkcji parowozów, prowadzonej poprzednio na wielką skalę. Elbląg jest w takiej sytuacji, że gotowe maszyny mogą wędrować łądem i wodą bez rozmontowania, nadto posiada warunki dla rozwoju przemysłu drzewnego i rybnego oraz produkcji przetworów mlecznych. Bałtyckie Zakłady Ceramiczne, produkujące swe wyroby na eksport i fabryka Przetworów Owocowych w Tolkmicku, zasługują na jak najdalej idące poparcie finansowe oraz dalsze inwestycje. Tak samo zresztą betoniarnia i żwirownia w Dzierzgoniu, które posiadają 12 ha wysokowartościowego żwiru z kompletem budynków fabrycznych, mieszkalnych i magazynów.

W dziale oświaty konieczne jest utworzenie szkół zawodowych, mechanicznych, melioracyjnych i rolniczych, przy czym przeniesienia wyższej szkoły rolniczej z Łodzi do Elbląga uważane jest za najważniejsze zagadnienie na odcinku oświaty rolniczej celem pokrycia zapotrzebowania odpowiednich sił fachowych dla ziem całego Pomorza.

Z działalności komisji finansowo gospodarczej Stołecznej Rady Narodowej

Jedną z najwcześniej powołanych Komisji Stołecznej Rady Narodowej — to Komisja Finansowo-Gospodarcza zorganizowana prawie jednocześnie z momentem wyjścia z podziemia Warszawskiej Rady Narodowej.

Przyjęta zasada przez Prezydium i Plenum Rady Narodowej, że żaden wniosek o aspekcie finansowym nie będzie uchwalony bez opinii Komisji, stworzyło tę pełną wagę odpowiedzialności jej pracy.

Start naszej pracy — wobec gruzów i ze zgłiszcz powstającej Warszawy był ciężki, mozolny i trudny. Nie szczędząc wysiłków, trudu i starań w harmonijnym wysiłku z Zarządem finansowym miasta — chwalimy się tym, że już 1.IV. 45 r. miasto Warszawa przechodzi na

gospodarkę budżetową, (na razie w ramach prowizorium).

Jeżeli się zważy obiektywne trudności uchwycenia elementów gospodarczo-finansowych (podstawowych budżetów) pierwszego okresu, jeżeli weźmiemy pod uwagę brak stabilizacji stosunków, zespół pracowników, brak norm prawnych, przepisów i możliwości materialne — to postawienie gospodarki budżetowej już od 1.IV. 45 r. jest dużym sukcesem.

Czołowym zagadnieniem prac Komisji w 1945 r. jest trzymanie i pohamowywanie zbyt żywiołowo rozrastającego się aparatu Zarządu Miejskiego. Dwu milionowe dochody własne zmuszały do pilnego przestrzegania, aby wydatki robione były jak najoszczędniej.

Konsekwentne zmniejszenia w przedstawieniach Zarządu Miasta z dających się jeszcze okroić pozycji i przeznaczenie ich na oświatę, zdrowie i opiekę jest powtarzającym się rysem intencji naszej Komisji i Stołecznej Rady Narodowej w następnych latach jej pracy.

W związku z budżetem 45-46 r. przed Zarząd Miasta i Komisją stało zadanie wznowienia wysiłków w dążeniu do powiększenia dochodów własnych, w perspektywie doprowadzenia do pełnej równowagi budżetowej, wobec ogromnych zadań i wydatków chwili bieżącej:

W dziedzinie zdrowia — groza epidemii, wobec anty-sanitarnego stanu miasta, rozrostem chorób społecznych (gruźlica, choroby weneryczne, alkoholizm).

W dziedzinie Opieki Społecznej — opieka nad matką i dzieckiem, pokrzywdzonym przez wojnę, opieka nad masami ludności przepływającej przez Warszawę.

W dziedzinie Oświaty i Kultury — obowiązek wypełnienia luki czasów okupacji, konieczność przygotowywania fachowców do pracy.

Administracja — nowe zagadnienia jak aprowizacja, kwaterunek, starostwa.

Budżet 45-46 r. — będący tylko 8 razy większy od przedwojennego, dotyczący Warszawy nie większej co prawda ale droższej od przedwojennej i z gruzów powstającej — nakazywał tę najdalej idącą społecznie ujętą i oszczędną gospodarkę.

W okresie sprawozdawczym 45 r. odbyto 70 posiedzeń (łącznie z kilkoma 44 r.) a w tym 31 posiedzeń budżetowych.

Rok 1946 to rok dalszej walki o stabilizację dochodów Miasta, organizacyjne uporządkowanie aparatu, sprecyzowanie kompetencji i zakresu działania.

Zarządzenie Ministerstwa Administracji Publicznej wstrzymuje opracowanie preliminarza i prac nad nim do czasu ukazania się dekretu o finansach i podatkach komunalnych (ukazał się w maju 46 r.). Miasto stało przed koniecznością prowadzenia gospodarki w ramach okresowych prowizoriów.

Fluktuacje cen, trudności kasowe, opieranie się w 64,2% na dotacjach i system prowizoriów — zmuszał Komisję do wielkiej pracy i wymagał szczegółowej analizy i bystrości społecznej decyzji.

Sprawy finansowo-gospodarcze są najczęstszym tematem obrad Plenum, Prezydium i wszystkich Komisji Resortowych z generalnym referentem na czele Komisją Finansowo-Gospodarczą.

Działalność roku 1946 zamyka się 64 posiedzeniami Komisji (protokół 71 do 135) w tym 17 posiedzeń budżetowych, szereg lustracji terenowych, specjalna lustracja spółki „W.E.O.” (W-wa, Elbląg, Olsztyn, — Zakłady Przemysłu Drzewnego).

Budżet miasta na 46 r. określa się również w pozytywnie zwiększających się dochodach własnych 37,5% budżetu (45 — 25%).

W roku 1947 odbyto 88 posiedzeń w tym 47 specjalnych budżetowych. Ta ilość specjalnych posiedzeń budżetowych wyraźnie charakteryzuje punkt ciężkości prac Komisji.

Staliśmy przed obowiązkiem przeanalizowania i rozpatrzenia budżetu zwyczajnego na rok 1947, budżetu zwyczajnego na rok 1948, budżetu nadzwyczajnego na rok 1947 i budżetu porządkującego na rok 1947. Nic więc dziwnego, że poza 47 specjalnymi posiedzeniami budżetowymi zaistniała konieczność stałego badania komórek organizacyjnych Zarządu Miasta przez stałą wizytację w terenie, dla zajęcia społecznie słusznego stanowiska

do czterokrotnych przedstawień preliminarzy Zarządu Miasta.

W rozpatrywaniu preliminarzy Komisja Finansowo-Gospodarcza w oparciu o deklaracje Klubów, partii politycznych i z uwagi na wnioski i zalecenia pokontrolnej Komisji Kontroli N.I.K. i Biura Kontroli Rady Narodowej ustaliła następujące wytyczne:

- 1) rzeczowe oszczędności,
- 2) usunięcie przerostów agendowych i personalnych.
- 3) usprawnienie organizacyjne wszystkich komórek miejskich,
- 4) podniesienie wydajności pracy, a zmniejszenie kosztów produkcji,
- 5) podniesienie zarobków najniżej i średnio uposażonych pracowników miejskich.

Budżet 1947 r. Osiągnięcia, to skreślenie 164 etatów w wydziałach administracyjnych na ogólną ilość 7239, 427 etatów w przedsiębiorstwach na ogólną ilość 9616 i 90 w Agrillu czyli 681 skreślonych etatów. Z uzyskanych zmniejszeń w wydatkach administracyjno-gospodarczych, szczególnie w przejazdach i przewozach, powiększamy kredyty na szkolnictwo o 5.900.000, Kulturę o 1.800.000 i Opiekę o 2.320.000 zł.

Budżet nadzwyczajny 1947 r. to inwestycje instytucji użyteczności publicznej — Miejskie Zakłady Komunikacyjne, Gazownia, Wodociągi i Kanalizacja, Straż Ogniowa, Rzeźnia, Targowiska i t. p. to wysiłki o pełne wyposażenie szkolnictwa.

Budżet porządkujący 1947 r. to wykonanie uchwały Rady Państwa, zmniejszającej budżet 47 r. o 289.638.100 zł., wykonaliśmy w dużej mierze przez dalszą kompresję wydatków w logicznych oszczędnościach, jak oszczędności personalne 86.067.914. — zł., oszczędności w wydatkach administracyjno-gospodarczych oraz słusznie rzeczowych 43.405.084. — zł. łącznie 142.690.000. — i inne.

Skasowanie Resortu Komunikacji, zlikwidowanie kilku Wydziałów — to linia oszczędności organizacyjnych.

Redukcja samochodów osobowych o 20%, co czyni (bez podwyższenia cen benzyny) około 6 mil. zł., to linia ogólnie państwowej linii oszczędnościowej.

Powiększenie dochodów własnych do 48,5% budżetu wobec 37,2% zeszłego roku, to tor samowystarczalności i objaw pewnej już równowagi budżetowej.

Zmniejszenie się subwencji i dotacji, gdzie udział państwa w budżecie Warszawy wynosi 51% wobec Gdyni 60,5%, Poznania 54,4% jest znowu zjawiskiem wobec zadań i trudności odbudowującej się stolicy, zasługującym na specjalne podkreślenie.

Powiększamy kredyty na szkolnictwo o 22.729.000. — zł. to znaczy przeznaczamy 80% uzyskanych oszczędności z rozpatrywanego preliminarza budżetowego.

Przyjęty budżet Miasta na 1948 r. z poprawkami Komisji Finansowo-Gospodarczej jednomyślną uchwałą plenarnego posiedzenia Stołecznej Rady Narodowej w dniu 9.I.48 r., to wyraz uznania dla słusznej drogi w pozycjach preliminowanych i pozytywna ocena prac Zarządu Miasta i poprawek zgłoszonych przez Komisję.

Uzyskaliśmy to, że widzimy Warszawę w przodownictwie celowości preliminowanych kwot.

Najbardziej charakterystyczne cyfry:

Oświata: 114 szkół powszechnych z liczbą 65 tys. uczniów, 22 szkoły dokształcające, 14 zawodowych, 6 średnich ogólnokształcących, 31 szkół powszechnych dla dorosłych, 9 gimnazjów i liceum dla dorosłych, 33 świetlic, 42 przedszkola z 4.150 dziećmi.

Kultura: 4 czytelnie Dzielnicowej Biblioteki Publicznej, 20 wypożyczalni, 17 bibliotek dziecięcych, 3 biblioteki specjalne, 5 teatrów dramatycznych, muzeum m. Warszawy.

Zdrowie: 12 urzędów sanitarnych, 15 ośrodków zdrowia, 6 kąpielisk, 102 poradnie, 16 szpitali z 5.022 łózkami.

900 osób w zakładach własnych, 2.200 w zakładach społecznych, Opieka otwarta nad 18.000 rodzin i 5.800 starców i kalek niezdolnych do pracy, w kuchniach rejonowych 3.200 posiłków dziennie.

Określając dotychczasowe osiągnięcia jako nie wystarczające, bo nie zaspakajają całkowicie potrzeb naszego

Zestawienie porównawcze budżetu 1939/40 do 1948 r. w wydatkach na Oświatę i Kulturę, Zdrowie i Opiekę Społeczną

Dział	Budżet 39/40		Budżet 46 r.		Budżet 47 r.		Budżet 48 r.		Budżet 48 r. po zgłoszonych poprawkach Komisji		
	zł.	%	zł.	%	zł.	%	zł.	%	zł.	%	
Oświata i Kultura . .	12,9	11,8	111,3	12,1	420	17,6	495,7	19,3	518,2	19,8	
Opieka i Zdrowie . .	26,0	23,8	373,9	40,7	978,1	40,9	1078	41,9	1077	41,7	
RAZEM . .	38,9	35,6	485,2	52,8	1398,1	58,5	1573,7	61,2	159,2	61,5	
wobec wydatków na administrację stosunek % do całości budżetu											
wydatki administr. . .	%	64,4		47,2		41,5		993,7	38,8	1015	38,5

Opieka: kartoteka centralna podopiecznych, Domy Matki i Dziecka z 1.031 miejscami, 7 żłobków z 400 dziećmi, kuchnie mleczne z żywieniem 6.000 dzieci, Zakłady własne opiekuńcze z 507 miejscami, w zakładach społecznych 4.350 dzieci, w rodzinach zastępczych 12.000 dzieci, Ogródki Jordanowskie z 490.000 osobo-dniami, starców i kalek

Miasta, iść będziemy wytrwale w dalszej pracy do ich pełnej realizacji:

do zaspokojenia potrzeb pracowników!
do dalszych usprawnień organizacyjnych!
do dalszych wszelkich możliwych oszczędności na każdym odcinku i w każdym wydatku!

Z życia samorządu

ZAMIAST WÓDKI — ODBUDOWA WARSZAWY

Powiatowy Komitet Odbudowy Warszawy w Lidzbaruku Warmińskim zwrócił się do wszystkich miejskich i gminnych Komitetów Odbudowy Warszawy o przeprowadzenie propagandy, aby każdy urząd, każda instytucja i każdy dom prywatny, zamiast urządzać święcone z wódką, złożyły po 500 zł. na odbudowę Warszawy, co się równa cenie 1 litra wódki, a co w przybliżeniu dałoby 200.000 zł.

Hasło, któremu trzeba przyklasnąć. Czekamy z niecierpliwością na wiadomości o wyniku tej akcji.

BIULETYN P.R. N. W STRZELINIE

P.R.N. w Strzelinie wydała biuletyn jubileuszowy podsumowujący działalność Rady za rok jej działania. W poszczególnych artykułach omówione zostały: ogólna sytuacja powiatu, jego historia, bogactwa naturalne i przemysł, rozwój oświaty, sądownictwo, służba zdrowia, działalność „Społem“ na Ziemiach Odzyskanych. Jeżeli chodzi o tamtejsze rady narodowe, to poświęcony jest im obszerny artykuł z tabelkami i zestawieniami p.t. „Światła i cienie organizacji i działalności miejskich i gminnych rad narodowych w powiecie strzelińskim“.

BIULETYN SŁUŻBOWY DOLNOŚLĄSKIEJ W.R.N. GRUDZIEŃ Nr 6. STYCZEŃ Nr 1 (7)

Wymienione biuletyny podają okólniki wydane przez Prezydium Dolnośląskiej W.R.N., uchwały W.R.N. oraz omawiają aktualne zagadnienia, jak: opłaty za czynności urzędowe Urzędów Stanu Cywilnego, zapomogi i pożyczki z Komunalnego Funduszu Pożyczkowo-Zapomogowego, publiczną gospodarkę lokalami, sądy obywatelskie, kontrola uwłaszczenia mienia rolniczego na Zie-

miach Odzyskanych, zagospodarowanie ziem górskich i podgórskich, budżety dodatkowe.

Biuletyny wydawane są b. starannie i estetycznie.

DZIAŁALNOŚĆ KONTROLNA W.R.N. POZNAŃ

Spośród prac Komisji Kontroli Społecznej Wojewódzkiej Rady Narodowej w Poznaniu zasługują na uwagę następujące fakty:

Przeprowadzona w starostwie powiatu Skwierzyna kontrola wykazała, że starosta nie wywiązuje się należycie ze swych obowiązków, a ponadto zajmuje się nielegalnym handlem samochodami. Spowodowano zwolnienie starosty z zajmowanego stanowiska.

Komisja kontroli zbadała sprawę przywracania gospodarstw rolnych b.volksdeutschom. Ponieważ odbieranie gospodarstw w tym celu, dotychczasowym użytkownikom, odbywa się z krzywdą tych ostatnich, zgromadzono potrzebny materiał i podjęto interwencję u władz centralnych.

Niezależnie od tego przeprowadzono 18 inspekcji sanitarno-porządkowych w większych zakładach pracy na terenie województwa.

Z PRAC RAD NARODOWYCH W WOJ. BYDGOSKIM

Powiatowa Rada Narodowa w Szubinie prowadzi szeroko zakrojoną akcję budowlaną na wsi. Na terenie powiatu znajduje się dużo rozparcelowanych majątków, toteż akcja ta wyraża się w budowie zagród dla parcelantów. P.R.N. wystarała się o kredyty oraz materiał budowlany, wykorzystując ponadto liczne istniejące na terenie powiatu tartaki oraz własną samorządową cegielnię. Akcja rozwija się przynosząc realne rezultaty.

Miejska Rada Narodowa we Włocławku posiada również samorządową cegielnię, której produkcję wyko-

rzystano na budowę nowej szkoły. Szkoła jest już ukończona i czynna, obecnie przystąpiono do budowy drugiej.

Na terenie całego województwa przeprowadzono z inicjatywy i na podstawie uchwał rad narodowych wielką akcję melioracyjną. Roboty zostały wykonane wyłącznie systemem szarwarkowym w łącznej ilości 350 tysięcy robotnikodniówek, co w przeliczeniu na gotówkę dałoby wartość 94 milionów zł. W ramach tych prac pogłębiono rowów odpływowych ca. 370 tys. m³, wykonano nowych rowów odpływowych ok. 19 klm., wykarczowano w łożyskach rzek i kanałów około 50.000 m², zasypano rowów strzeleckich ca. 90 klm i rowów przeciwczołogowych ca. 98 klm.

W akcji tej przodowały powiaty Lubawa, Nieszawa, i Inowrocław. W powiecie lubawskim wciągnięto do robót szarwarkowych całe społeczeństwo, łącznie z prezydium rady i starostą, którzy na równi z innymi, kopali rowy i regulowali przepusty.

PRZYPOMNIENIE O DROGACH GMINNYCH

Zwyczajowo mieszkańcy wsi po okresie zimowym a przed wyruszeniem do robót polnych dokonują naprawy mostów, przepustów i dróg. Wskazaniem jest by gminne rady narodowe poprzez gminne komisje drogowe dopilnowały w tym okresie napraw drogowych.

Należy zainteresować się pracą gminnego nadzorca drogowego, czy ustalił z gminną komisją drogową stan dróg, potrzeby napraw, czy ma kosztorys, który mógłby służyć za podstawę do zaplanowywanych robót, wyznaczenia szarwarków, np. ile trzeba dniówek pieszych, konnych i pieniędzy. Czy jest w gminie wykaz dróg gminnych, jeśli nie, to należy polecić sporządzić go, i przedłożyć gminnej radzie narodowej do zatwierdzenia.

Potrzebna też jest dokładna mapa z oznaczeniem rodzajów dróg. Naprawę dróg gminnych, przechodzących przez sąsiednie gminy należy uzgodnić z zainteresowanymi gminami, a jeśli zajdzie potrzeba, należy interweniować w powiatowej radzie narodowej, czy też wydziale powiatowym. Wskazaniem byłoby również dokonać oczyszczenia, pobielenia drzew owocowych przy drogach, jak również i opryskania ich środkiem przeciwpasożytniczym.

Dopilnować, by zarząd gminy wykorzystał preliminowany kredyt na znaki i drogowskazy. W wielu miejscach w roku ubiegłym stwierdzono brak drogowskazów mimo preliminowanych na ten cel kredytów. Do końca roku budżetowego kredyt ten nie był jednak wykorzystany. Stan taki nie może się powtórzyć.

A. M.

Z DZIAŁALNOŚCI MRN W ŚWIĘTOCHŁOWICACH

3-cią rocznicę wyzwolenia miasta spod okupacji hitlerowskiej, Świętochłowice uczciły uroczystym plenarnym posiedzeniem Miejskiej Rady Narodowej, które również poświęcono działalności M.R.N. i Zarządu Miejskiego za rok 1947.

W sprawozdaniu ilustrującym wszechstronnie położenie finansowe i gospodarcze miasta podaje przewodniczący M.R.N. ob. Gowarzewski St., że sytuacja finansowa miasta, mimo stosunkowo dużych wydatków na oświatę ponad 7 mil., zdrowie publ. ponad 6 mil., opiekę społeczną ponad 2 mil., oraz inwestycje samorządowe około 3 mil. złotych, jest nadal dobrą, o czym świadczy zamknięcie budżetu z nadwyżką. Największą pozycję dochodową stanowiły wpływy podatków samoistnych. Końcowa suma budżetu po stronie wydatków wynosiła 39.004.274 zł., po stronie dochodów 43.840.274.— złotych. Powyższe

osiągnięcia były możliwe tylko dzięki harmonijnej współpracy Miejskiej Rady Narodowej z Zarządem Miejskim.

Specjalną uwagę poświęcono zagadnieniom oświatowym. Dążeniem Rady było odrestaurować, wymalować i zaopatrzyć szkoły w opał na zimę. W dziedzinie bibliotekarstwa i czytelnictwa podkreślić należy dążenie Rady do jak najszybszego założenia biblioteki i czytelnicy publicznej, a tym samym powiększenie stanu książek. Rada wyasygnowała na ten cel sumę 1.000.000,— złotych. Mając na uwadze dobro i zdrowie młodzieży, M.R.N. interesowała się żywo koloniami letnimi, przyczyniając się w ramach możliwości finansowych miasta w wydatnym stopniu do pomyślnego rozwoju tej akcji.

Terenem działalności M.R.N. jest miasto Świętochłowice, które obejmuje około 760 ha powierzchni i liczy 29.345 mieszkańców. Przed rokiem była to jeszcze jedna z największych gmin w powiecie katowickim a nawet w całej Rzeczypospolitej o charakterze miejskim pod względem obszaru i liczby zaludnienia. Prowadziła jednak zawsze administrację na sposób miejski. Sprawa nadania gminie ustroju miejskiego nie poszła w zapomnienie i znalazła się ponownie po wyzwoleniu Polski na porządku obrad w ciągu szeregu posiedzeń Rady. Zarządzeniem wojewody śląsko-dąbrowskiego z dnia 13.2.1947 r. sprawa ta znalazła swoje rozwiązanie i z dniem 1.1. 1948 r. nadano gminie Świętochłowicom ustrój miejski.

PRN W CZARNKOWIE POWOŁUJE GMINNE KOMISJE SANITARNE

Powiatowa Rada Narodowa w Czarnkowie przyjęła projekt powołania gminnych komisji sanitarnych, których zadaniem będzie nadzór nad stanem sanitarno-hygienicznym i zdrowotnym wsi.

W związku z wielkimi szkodami, jakie poczyniły w ub. roku zarazy panujące wśród zwierząt gospodarskich, postanowiono wydać odpowiednie zarządzenia, które zmuszą rolników do natychmiastowego zgłaszania każdego wypadku choroby u zwierząt.

W związku z omawianiem spraw rolnych zgłoszono wnioski o zaangażowanie stałych gminnych instruktorów rolnych na koszt gminy.

KONFERENCJA W CHELMIE

W Chełmie odbyła się konferencja, przewodniczących gminnych rad narodowych, wójtów, przew. gm. kół Samop. Chłop. i partii politycznych z gmin powiatu chełmskiego, w sali obrad Powiatowej Rady Narodowej pod przewodnictwem Przewodniczącego Powiatowej Rady Narodowej.

Tematem obrad były sprawy ważne i aktualne jak:

- 1). popularyzacja prawa
- 2) pomoc sąsiedzka w rolnictwie.

MŁODZIEŻ W SAMORZĄDZIE TERYTORIALNYM

Po zreferowaniu przez przewodniczącego PRN sprawy przedstawicielstwa młodzieżowego w PRN, Rada przyjęła jednogłośnie, bez dyskusji, następującą uchwałę: Rada Powiatowa, doceniając konieczność wcześniejszego zaprawiania młodzieży do prac w samorządzie terytorialnym, a to przez systematyczne szkolenie i przygotowanie kadr zastępczych uważa za słuszne dopuszczenie do współdziałania w pracach terenowych rad narodowych przedstawicieli organizacji młodzieżowych i to ZMW, OM-TUR, WICI i ZMD z zastrzeżeniem jednak niebra-

nia udziału w głosowaniu chyba, że przedstawiciel danej organizacji młodzieżowej wchodzi w skład Rady na zwykłych prawach członka.

MŁODZIEŻ LICEALNA NA POSIEDZENIU PRN W CIESZYNY

W dniu 28 lutego r.b. odbyło się posiedzenie Cieszyńskiej Powiatowej Rady Narodowej. Przebiegowi obrad przysłuchiwała się z wielkim zainteresowaniem młodzież Państwowego Gimnazjum i Liceum II w Cieszynie

W zakresie oświaty projektowane jest wzniesienie w powiecie w 1948 roku 4-ch nowych szkół powszechnych a to w Lesznej Górnej w Cisownicy w Pogwizdowie i w Zapasiekach. Ponadto szereg innych budynków szkolnych będzie odremontowanych, względnie odbudowanych. Nie wszystkie napisy niemieckie i ślady okupanta zostały dotychczas w powiecie usunięte i radni winni się o to zatroszczyć w terenie.

AKCJA SIEWNA I POMOC SĄSIEDZKA W ROLNICTWIE W WOJ. POMORSKIM

Województwo pomorskie podjęło się obsiać o 100.000 ha więcej niżeli w roku ubiegłym. Są przygotowania do akcji siewnej wiosennej. Rozprowadza się 500 ton zboża, które w 99 proc. przyszło na czas. Zboże nie jest pierwszej jakości, ale nadaje się do siewu. Ziemiaków nie zabraknie, dobrze były zadołowane i notuje się w całym województwie nadwyżkę ich. T. O. R. rozwija swą działalność. Jest 114 ośrodków maszynowych i 72 czyszczalnię zboża.

Wskazaniem jest, by kampania siewu buraków cukrowych dobrze przeszła i objęła obsiewem jeszcze większy obszar, niżeli w roku ubiegłym. Rady narodowe winny dopilnować, by plantatorzy nie mieli powodów do zniechęcania się w uprawie buraków. W roku ubiegłym bowiem zdarzały się wypadki zbyt niskiego zakwalifikowania dostarczonych do cukrowni buraków, co zniechęcało rolników do uprawy.

Jesienna pomoc sąsiedzka w rolnictwie wpłynęła na dobre wyniki obsiewów jesiennych.

Plan pomocy sąsiedzkiej w rolnictwie na 1948 r. zaczęto ustalać już w styczniu r. b., wójtowie zostali przez rady narodowe zobowiązani do dopilnowania wykonania planu.

Głosy czytelników

PRZYCZYNEK DO AKCJI OSZCZĘDNOŚCIOWEJ

W wielu osiedlach, zwłaszcza typu miasteczkowego, przyjęty jest tego rodzaju system, że opłaty targowiskowe jeden lub najwyżej dwa dni w tygodniu ściągane są bądź to przez poborcę czy poborców podatkowych samodzielnie, bądź też przy pomocy niższych pracowników miejskich zatrudnionych czy to w zarządzie miejskim, w rzeźni, w urzędach związanych z miastem, czy nawet w instytucjach nie miejskich. W drugim wypadku poborcy ci nie muszą być odrębnie ubezpieczeni, a traktując swoje funkcje jako zajęcie uboczne, poprzestają na niższym uposażeniu (na niższym procencie pobieranych opłat targowych). Jeżeli jednak miasteczka utrzymują dla pobierania opłat targowiskowych oddzielny aparat poborców, poborcy tacy muszą być wtedy specjalnie ubezpieczeni i z reguły muszą być wyżej płatni.

Przeprowadzając akcję racjonalizacji pracy w samorządzie warto zastanowić się, czy celowe jest utrzymy-

Prezydium Pomorskiej WRN w styczniu r. b., polecając zorganizowanie pomocy sąsiedzkiej i dając wytyczne w przesłanej w teren instrukcji, położyło między innymi nacisk na:

- 1) powszechność akcji — aby wszystkie gminy ustawiły obowiązek świadczenia,
- 2) planowość akcji — aby sporządzono plan pomocy sąsiedzkiej, ustalający kto i na czyją korzyść ma świadczyć, oraz rodzaj i rozmiar świadczenia,
- 3) jednolitość świadczeń — ustalenie wysokości normy opłat za świadczenia (dla całego województwa wynosi; — za 1 dzień pracy 1 koniem — 25 kg. żyta wzgl. 2 dni odrobku, za 1 dzień pracy 2 koni — 35 kg. żyta wzgl. 3 dni odrobku),
- 4) ustalenie ilości ha ziemi ornej w powiecie i poszczególnych gminach, którą należy uprawić przez pomoc sąsiedzka,
- 5) ustalenie ilości koni, które winny świadczyć w powiecie i poszczególnych gminach,
- 6) ustalenie przeciętnej ilości dni świadczeń itd.

A. M.

PREZYDIUM W. R. N. W KATOWICACH ROZPOCZYNA AKCJĘ OSZCZĘDNOŚCIOWĄ

W związku z okólnikiem Nr 18 z dnia 9.III.1948 r. Kancelaria Rady Państwa Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej w Katowicach, w celu obniżenia kosztów administracji samorządowej i jej usprawnienia, wydało odpowiednie zarządzenie podległym terenowym radom narodowym.

W myśl tego zarządzenia mają powstać przy powiatowych i miejskich radach narodowych specjalne komisje, których zadaniem będzie dopilnowanie wprowadzenia w życie okólnika Kancelarii Rady Państwa przez:

- a) przygotowanie na prezydium właściwej rady narodowej wniosków odnośnej racjonalizacji i lepszego wykorzystania sił pracowniczych,
- b) przeprowadzenie miesięcznych kontroli wykonania budżetów związków samorządowych,
- c) przeprowadzenie w terminie do 15.V. br. generalnej rewizji wykonania budżetu.

R. K.

wanie osobnego personelu poborców opłat targowych, czy też nie można ich zastąpić przez dorywcze delegowanie do tego celu na kilka godzin w tygodniu niektórych pracowników miejskich.

Z. D.

Starostwo Powiatowe Elbląskie

Elbląg, dnia 18 stycznia 1948 r

Do Okręgowej Izby Lekarskiej, w Sopocie
ul. Chopina 37.

W załatwieniu pisma z dnia 24 stycznia 1948 r. Nr 73/48 uprzejmie informuję, że nic mi nie jest wiadomym, by Ubezpieczalnia Społeczna zwracała się do tut. lekarzy (być może, że zwracała się do swoich lekarzy wewnętrznie) o przyjęcie stanowiska lekarza pogotowia ratunkowego.

Sprawa pogotowia na tut. terenie jest w stadium początkowej organizacji i zaangażowanie lekarzy do pogotowia było omawiane w ramach projektów nic nie obowiązujących

(—) Lekarz Powiatowy (—) Dr Żak Tadeusz

Sopot, dnia 8 grudnia 1948 r.

Porady prawne pod red. dr Jerzego Starościaka

Prezydium Gminnej Rady Narodowej w Krzemieniuwie zapytuje czy jest podstawa prawna i jaka pozbawienia mandatu delegata gromady, dlatego tylko, że jest bezpartyjnym.

W skład rad narodowych wchodzić mogą wszyscy pełnoletni obywatele polscy zamieszkujący na terenie działania rady, na których nie ciążyą zarzuty przewidziane w art. 7 ustawy o radach narodowych. Przynależność partyjna nie jest warunkiem pracy w radach narodowych. Na niewłaściwość stawiania za warunek pracy w radach narodowych przynależenia do partii politycznych zwróciło już uwagę Biuro Rad Narodowych Rady Państwa pismem z dnia 6 czerwca 1947 roku Nr 923/47.

Prezydium Miejskiej Rady Narodowej w Ostródzie zapytuje, czy uchwała prezydium miejskiej rady narodowej w sprawie przemianowania ulicy w mieście, przyjęta przez plenum rady do wiadomości jest prawomocna, czy też zatwierdzenie takiej uchwały należy do kompetencji prezydium powiatowej rady narodowej.

Stosownie do art. 5 § 3 listopadowego dekretu samorządowego zatwierdzeniu prezydium rady wyższej podlegają wszystkie uchwały, które w myśl obowiązujących w r. 1944 przepisów podlegały zatwierdzeniu. Zgodnie zaś z art. 43 lit. p ustawy samorządowej z 1933 r. ustalanie i zmiana nazw ulic należy do kompetencji miejskiej rady narodowej (a nie jej prezydium), przy czym stosownie do art. 65 uchwała ta podlegała zatwierdzeniu.

Słusznie więc Prezydium Powiatowej Rady Narodowej żąda, aby uchwała ta przedłożona mu była do zatwierdzenia.

Prezydium Miejskiej Rady Narodowej miasta Szczecina zapytuje, czy badanie sprawozdania Zarządu Miejskiego z wykonania budżetu należy do Komisji Kontroli Społecznej, czy też powołana być winna w tym celu specjalna komisja rewizyjna?

Zapytanie to łączy się z wątpliwością, czy obowiązuje nadal art. 62 pkt. 1 ustawy samorządowej z 23.III.1933 przewidującej obowiązkowe powołanie specjalnej komisji rewizyjnej.

Wątpliwość tę wyjaśnić należy w tym kierunku, że art. 62 ustawy samorządowej z 1933 r. stracił obecnie moc obowiązującą, a wszystkie kompetencje przewidziane w tym artykule dla komisji rewizyjnej przejęła Komisja Kontroli Społecznej. W ten sposób do zakresu działania Komisji Kontroli Społecznej należą 2 wielkie działy kontroli: zewnętrznej — instytucji pozasamorządowych i kontroli wewnętrznej — samego samorządu. Wobec odmienności charakterów obu rodzajów tych kontroli, spotykane są w praktyce wypadki, że dla spraw kontroli wewnętrznej samorządu, t. j. dla kontroli wykonania budżetu samorządowego, jak również dla kontroli instytucji i zakładów samorządowych w ramach Komisji Kontroli Społecznej powoływana jest specjalna podkomisja.

Podane w niektórych komentarzach stanowisko, że obok Komisji Kontroli Społecznej istnieje samodzielna komisja rewizyjna przyjąć należy za błędne.

Zarząd Miejski w Skoczowie zapytuje, w związku z dekretem z 22.X.1947 w sprawie mocy obowiązującej niektórych przepisów ustawodawstwa z zakresu opieki społecznej (Dz. U. R. P. Nr. 65 poz. 389) czy obywatel, który mieszkał przez jeden rok na terenie danej gminy tym samym nabył i prawo do stałej opieki społecznej.

czy też do nabycia uprawnień do tej opieki niezbędna jest z nabyciem prawa przynależność do tej gminy, stosownie do ustawy austriackiej z 3.XII. 1863 r.?

Zarząd Miejski wysuwa przy tym pytaniu następującą wątpliwość.

Omówionym dekretem z 1947 r. ustawa austriacka z 1863 r. nie została wyraźnie uchylona. Starostwo, wydając poświadczenie obywatelstwa, żąda zaświadczenia przynależności do gminy. Skoro zaświadczenia tego żąda się przy nadawaniu obywatelstwa, czy nie należałoby żądać go również przy stwierdzaniu uprawnień do stałej opieki społecznej?

Rozwiązując wątpliwości wysunięte przez Zarząd Miejski w Skoczowie rozdzielić należy całkowicie zagadnienie nabywania uprawnień do opieki społecznej od zagadnień obywatelstwa.

Uprawnienia do opieki społecznej nabywa obywatel przez zamieszkanie w danej gminie przynajmniej rok, niezależnie od przynależności do gminy. Prawo swojszczyzny (przynależności gminnej) może być jednak jeszcze aktualne przy zagadnieniach obywatelstwa, a to z tego względu, że ustawa o obywatelstwie państwa polskiego z 20 stycznia 1920 r. przewiduje, jako podstawę do nabycia z mocy prawa obywatelstwa prawa swojszczyzny według ustawy austriackiej z 3.XII. 1863. Zastosowanie ustawy z 1863 r. odnosi się zatem jedynie do nabywania obywatelstwa na podstawie posiadanego prawa swojszczyzny. Ustawa ta jednak nie odnosi się do zagadnień opieki społecznej.

Czekański.

Zarząd gminy w Obornikach, podając, że gmina posiada własną ziemię orną, którą wydzierżawiła, przy czym nie wszyscy dzierżawcy wywiązują się z obowiązków, wynikających z umowy dzierżawnej, zapytuje czy dla ściągnięcia zaległości właściwa jest droga sądowa, czy też zarząd gminny zaległości takie może ściągać w drodze egzekucji administracyjnej?

Gmina, wydzierżawiając swoją ziemię orną, działała nie w charakterze władzy administracyjnej, lecz w charakterze prywatno-prawnym. Stąd też i należności pieniężne gminy nie mają charakteru należności publicznych. Z tego też względu do rozwiązywania wszelkich stosunków, wynikających z umowy dzierżawnej między gminą a najemcami, właściwa jest droga sądowa.

Łużewski.

Zarząd Miejski w Świeciu n/W zapytuje czy wykozystanie, względnie rozpoczęcie urlopu wypoczynkowego, udzielonego sekretarzowi miasta jest uzależnione od zgody starosty.

Burmistrz miasta jest przełożonym wszystkich pracowników miejskich, a to zgodnie z art. 46 ustawy samorządowej z 1933 r. Burmistrz też odpowiada za prawidłowe funkcjonowanie administracji miejskiej. Stąd też do burmistrza wyłącznie należy takie ustalenie terminu urlopu sekretarza miasta, aby nie wpływało ono hamująco na bieg spraw zarządu miejskiego. Starosta, jako władza nadzorująca czynności burmistrza, może zobowiązać burmistrza do uwzględniania interesu administracji miejskiej przy wyznaczaniu terminu urlopu sekretarza miasta. Wpływ starosty tym bardziej może być uzasadniony, że zarząd miejski występuje również w charakterze organu pomocniczego starostwa w sprawach t. zw. administracji zleconej.

Starosta może domagać się prawidłowego spełnienia przez zarząd miejski i jego biura obowiązkowych funkcji

Żądania swe kierować może jednak jedynie pod adresem burmistrza, nie może natomiast posuwać się do regulowania samodzielnie spraw pracowników miejskich.

Miejska Rada Narodowa w Kruszwicy zapytuje, czy burmistrz i sekretarz mogą wejść w skład miejskiej rady narodowej?

Art. 13 ustawy o radach narodowych, omawiając zagadnienie niepołączalności funkcji, nie zastrzega, aby burmistrz i sekretarz miejski nie mogli wchodzić w skład rady narodowej. Z tego też względu nie ma prawnych zastrzeżeń, aby sekretarz miejski lub burmistrz wchodził w skład rady narodowej.

W odniesieniu jednak do sekretarza miasta sprawa rozważana być musi z punktu widzenia celowości. Sekretarz miasta, jako prowadzący sprawy miejskiej rady narodowej ma możliwość doradczego zabierania głosu już z tytułu swego stanowiska w sprawach decydowanych przez radę. Prezydium miejskiej rady narodowej, przyjmując natomiast w skład miejskiej rady narodowej sekretarza miasta winno rozpatrzyć sprawę, czy celowe jest wprowadzenie osoby reprezentującej element urzędniczy i czy nie byłoby bardziej wskazane wprowadzenie do rady osób reprezentujących robotników, rzemieślników, czy też inne zawody.

Prezydium PRN w Świdnicy zapytuje:

czy Komisja Kontroli Społecznej PRN ma prawo kontrolować gospodarkę finansową i działalność różnych organizacji społecznych jak: Związek Inwalidów Wojennych, Związek b. Więźniów Politycznych, Związek Uczestników Walki o Wolność i Demokrację, Związek Kupców, Związek Osadników Wojskowych itp. — w tym wypadku, gdy nie korzystają z dotacji samorządu, a czerpią środki pieniężne z różnych imprez?

Związki wymienione w piśmie Powiatowej Rady Narodowej w Świdnicy z dn. 3. 12. 1947 r. L. dz. 1473/47 opierają swą osobowość prawną na Rozp. Prez. z dn. 27. 12. 1932 r. p. 808 Dz. U. R. P. i podlegają bezpośredniemu nadzorowi władz administracyjnych w myśl art. 24, 43 i 52 tegoż rozporządzenia. Przepisy te przewidują w art. 43 korzystanie z ofiarności publicznej albo z zapomóg udzielonych przez władze lub instytucje publiczne.

Przy rozważaniu zagadnienia, o ile chodzi o kontrolę rad narodowych, należy mieć na względzie postanowienia art. 28 (2) ustawy z dnia 11. 9. 1944 r. p. 26/46 Dz. U. R. P., który poddaje pod kontrolę terenowych rad narodowych działalność instytucji i osób wykonywujących funkcje zlecone w zakresie administracji i gospodarki publicznej.

Łącząc to postanowienie z art. 43 dekretu z dn. 27. 10. 1932 r. p. 808 Dz. U. R. P. nie ulega żadnej wątpliwości, że o ile zostanie stwierdzone, że związki wymienione w piśmie Pow. Rady Narodowej w Świdnicy korzystają z ofiarności publicznej albo z zapomóg udzielanych przez władze lub instytucje publiczne, względnie że wykonywują funkcje zlecone w zakresie administracji i gospodarki publicznej — o czym decyduje właściwa władza administracji ogólnej — podlegają pod względem kontroli terytorialnym radom narodowym. — Należy nadmienić, że obojętną jest w tym wypadku rzeczą, czy instytucje, mające być objęte kontrolą, otrzymują dotacje samorządu — jak pisze PRN czy też dotacje wzgl. subwencje państwowe.

Zarząd Miejski w Chełmnie ma pewne wątpliwości wypływające z przepisu art. 29 ust. 2 p. a. Dekretu z dnia 20 marca 1946 r. o podatkach komunalnych (Dz. U. R. P. Nr. 40/47 poz. 198) odnośnie pojęcia „ceny reglamentowanej“. W związku z tym Zarząd Miejski prosi

o sprecyzowanie wyżej wspomnianego pojęcia.

Za ceny reglamentowane należałoby uważać ceny ustalone dla artykułów i towarów przydzielonych na karty aprowizacyjne, (żywnościowe i odzieżowe) t. zw. ceny, które w języku potocznym określone są nazwą — cen sztywnych. Ceny te winny w widoczny sposób odbiegać od cen rynkowych i dawać bezpośrednio korzyści nabywcy, bez względu na to, czy istnieje, czy też nie istnieje zarobek świadczącego.

Wobec braku wyraźnego sprecyzowania ustawowego pojęcia ceny reglamentowanej, należałoby oprzeć się o przepisy rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 21 maja 1945 roku w sprawie ustalenia cen detalicznych lub hurtowych na artykuły żywnościowe reglamentowane (Dz. U. R. P. Nr. 23 poz. 132) oraz na przepisach Dekretu z dnia 27 czerwca 1946 roku o reglamentowanym zaopatrzeniu ludności w przedmioty powszechnego użytku (Dz. U. R. P. Nr. 35 poz. 217).

Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów w § 1 ustala ceny na artykuły reglamentowane, tłumacząc jednocześnie pojęcie „artykułów reglamentowanych i ich cen“, jako artykułów wydawanych ludności na karty żywnościowe oraz w trybie przydziałów urzędowych.

Dekret z dnia 27 czerwca 1946 roku o reglamentowanym zaopatrzeniu ludności w przedmioty powszechnego użytku, w artykule 3 p. 2 i 3 przemawia również za twierdzeniem, że pojęcie przedmiotów reglamentowanych i ich ceny odnosi się do tych przedmiotów, które są przydzielone ludności na podstawie ustaleń Ministra Aprowizacji. Podobne stanowisko zajęło w tej sprawie M. A. P. w piśmie z dn. 24.-IX-47 Nr. JF 6231-47.

Jerzy Służewski

Zarząd gminy Rojewo prosi o poradę prawną w następującej kwestii:

W r. 1947 przeszła przez teren tutejszej gminy klęska gradowa, która w kilku gromadach wyrządziła straty w 100%. Poszkodowani rolnicy, którzy dożywiani są z Obywatelskiego Komitetu Niesienia Pomocy Poszkodowanym nie mogą uregulować do dnia 1 marca 1948 r. pierwszej raty podatku gruntowego. Termin płatności należy przesunąć im na okres po żniwach. Czy władza wymiarowa tj. Zarząd Gminy po odroczeniu terminu płatności z wyżej wymienionych względów zobowiązana jest pobierać odsetki za zwłokę, licząc od dnia 1 marca 1948 r., czy też od daty odroczonego terminu płatności?

W sprawie pobierania odsetek za zwłokę mają zastosowanie przepisy dekretu z dnia 16 maja 1946 r. o zobowiązaniach podatkowych (Dz. U. R. P. Nr 27 poz. 173).

Według dotychczasowych przepisów od nieuiszczonych w terminie podatków i opłat publicznych pobierane były kary lub odsetki za zwłokę. Powołanym wyżej dekretem pojęcie kar za zwłokę lub odsetek pobieranych od danin publicznych zastąpione zostało pojęciem dodatku za zwłokę.

Dla ustalenia daty, od której należy pobierać dodatki za zwłokę miarodajnym jest dzień wniesienia podania o odroczenie lub rozłożenie na raty. Zgodnie bowiem z art. 40 ust. 1 wymienionego dekretu dodatek za zwłokę pobiera się od zaległości odroczonej lub rozłożonej na raty w wysokości określonej w art. 38 tego dekretu, a narosłej do dnia wniesienia podania o ulgi.

Ust. 2 art. 40 zawiera sankcję na wypadek niedotrzymania terminu, do którego zapłata została odroczonej lub nieuiszczonej raty w terminie. W tym wypadku od nieuiszczonej kwoty zaległości pobiera się dodatek za zwłokę, licząc od dnia powstania zaległości.

J. E.

Wiadomości urzędowe**UCHWAŁA Nr 51/48****w sprawie powołania Zarządu Samorządowego Funduszu Wyrównawczego**

Na podstawie art. 3 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 9 marca 1948 r. o Samorządowym Funduszu Wyrównawczym (Dz. U.R.P. Nr 16 poz. 111), — Rada Państwa powołuje Zarząd Funduszu w następującym składzie:

1. Przewodniczący Zarządu: Minister Mijał Kazimierz
2. Zastępca Przewodniczącego: VDyrektor Hebrowski Antoni.

oraz jako przedstawiciele Ministrów:

3. Administracji Publicznej: Dyrektor Rybicki Stanisław.
4. Ziem Odzyskanych: Dyrektor Olewiński Aleksander.
5. Skarbu: Naczelnik Kossobadzki Konstanty.

USTAWA

z dnia 9 marca 1948 r.

o Samorządowym Funduszu Wyrównawczym

Art. 1.I. Tworzy się Samorządowy Fundusz Wyrównawczy w celu przeprowadzenia planowej i racjonalnej polityki w dziedzinie udzielania pomocy finansowej związkom samorządu terytorialnego — stosownie do wytycznych, ustalonych przez Radę Państwa dla gospodarki budżetowej samorządu terytorialnego i w ramach narodowego planu gospodarczego oraz państwowego planu inwestycyjnego.

2. Komunalny Fundusz Pożyczkowo-Zapomogowy, utworzony dekretem z dnia 2 listopada 1945 r. (Dz. U.R.P. Nr 50, poz. 290), zostaje przejęty z dniem wejścia w życie niniejszej ustawy przez Samorządowy Fundusz Wyrównawczy, nazywany w dalszych artykułach Funduszem.

Art. 2. I. Z funduszu będą udzielane związkom samorządu terytorialnego dotacje i pożyczki.

2. Dotacje z funduszu będą udzielane przede wszystkim tym związkom samorządu terytorialnego, które mogą pokryć bieżących wydatków, związanych z wykonaniem zadań ustawowych, pomimo prowadzenia racjonalnej gospodarki oraz najlepszego wyzyskania w granicach gospodarczo uzasadnionych własnych źródeł przychodowych.

3. Z funduszu mogą być udzielane związkom samorządu terytorialnego pożyczki bezprocentowe lub oprocentowane na zasilenie funduszy kasowych, a w przypadkach wyjątkowych — na inne cele, nie wyłączając wydatków inwestycyjnych.

Art. 3. I. Rada Państwa powołuje zarząd Funduszu oraz ustala — po zasięgnięciu opinii zainteresowanych ministrów — organizację zarządu.

2. W poczet członków zarządu Funduszu wchodzi przedstawiciele Ministrów: Administracji Publicznej, Ziem Odzyskanych i Skarbu.

3. Rada Państwa sprawuje nadzór nad działalnością zarządu Funduszu.

Art. 4. I. Rada Państwa zatwierdza roczne plany finansowe Funduszu, ustala zasady udzielania dotacji i pożyczek z Funduszu, w szczególności tryb składania wniosków w tych sprawach oraz decyduje o udzielaniu dotacji i pożyczek związkom samorządu terytorialnego.

2. Rada Państwa określa — po zasięgnięciu opinii zainteresowanych ministrów — zasady udzielania związkom samorządu terytorialnego przewidzianych w budżetach poszczególnych ministerstw dotacji na cele specjalne i koordynowania akcji rodzaju tych dotacji.

3. Rada Państwa może przekazać zarządowi Funduszu prawo decydowania o udzieleniu dotacji lub pożyczki z Funduszu.

Art. 5. I. Do zakresu działania zarządu Funduszu należy:

- 1) administrowanie Funduszem,
- 2) opracowanie rocznych planów finansowych Funduszu i przedkładanie ich Radzie Państwa do zatwierdzenia.
- 3) przedstawienie Radzie Państwa do decyzji wniosków w przedmiocie udzielania dotacji i pożyczek z Funduszu.
- 4) decydowanie o przyznaniu dotacji lub pożyczki z Funduszu na podstawie upoważnienia, udzielonego przez Radę Państwa.
- 5) przedstawienie Radzie Państwa wniosków w sprawie wysokości kosztów administrowania Funduszem (art. 8).

2. Zarząd Funduszu przedłoży Radzie Państwa do zatwierdzenia w terminie przez nią ustalonym pierwszy plan finansowy Funduszu na rok 1949.

Art. 6. Do Funduszu wpływają:

- 1) ustawowo przewidziane części wpływów z podatków oraz dotacje ze Skarbu Państwa,
- 2) zwroty z tytułu udzielonych pożyczek,
- 3) przypadające dotychczasowemu Komunalnemu Funduszowi Pożyczkowo-Zapomogowemu:
 - a) 20% wpływów z podatku gruntowego (art. 5 dekretu z dnia 20 marca 1946 r. o finansach komunalnych — Dz. U. R. P. z 1947 r. Nr. 40, poz. 199),
 - b) dotacje ze Skarbu Państwa w wysokości 8% wpływów z podatku obrotowego (art. 19 dekretu z dnia 20 marca 1946 r. o finansach komunalnych — Dz. U.R.P. z 1947 r. Nr 40, poz. 199),
 - c) wszelkiego rodzaju należności z innych tytułów oraz sumy pozostające na rachunku,

d) należności z tytułu zwrotu pożyczek.

Art. 7. Fundusz będzie ulokowany w centralnej instytucji bankowej dla celów kredytu komunalnego, a do czasu jej utworzenia — w Polskim Banku Komunalnym.

Art. 8. Rada Państwa ustala wysokość kwot, które mogą być potrącone z wpływów Funduszu na pokrycie kosztów i wynagrodzeń, związanych z administrowaniem Funduszem, oraz sposób zużytkowania potrąconych kwot.

Art. 9. Do czasu powołania przez Radę Państwa zarządu Funduszu (art. 3 ust. 1) bieżąca administracja Samorządowego Funduszu Wyrównawczego będzie sprawowana według dotychczasowych przepisów o Komunalnym Funduszu Pożyczkowo-Zapomogowym.

Art. 10. Z dniem wejścia w życie niniejszej ustawy traci moc obowiązującą dekret z dnia 2 listopada 1945 r. o Komunalnym Funduszu Pożyczkowo-Zapomogowym (Dz. U.R.P. Nr 50, poz. 290).

Art. 11. Wykonanie niniejszej ustawy porucza się Radzie Państwa i Prezesowi Rady Ministrów.

Art. 12. Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

OKÓLNIK Nr 31.

W sprawie trybu postępowania przy ubieganiu się związków samorządowych o dotacje i pożyczki z Samorządowego Funduszu Wyrównawczego.

Kancelaria Rady Państwa przesyła do wiadomości i przestrzegania uchwałę Rady Państwa z dnia 3 kwietnia br. w sprawie organizacji Zarządu Samorządowego Funduszu Wyrównawczego oraz zasad udzielania dotacji i pożyczek z Funduszu.

Treść tej uchwały należy podać do wiadomości organom wykonawczym we własnym związku samorządowym.

Prezydya powiatowych rad narodowych przesyłają uchwałę tę wraz z okólnikiem, prezydium rad narodowych gminnych i miejskich w miastach niewydziałonych.

Kancelaria Rady Państwa zwraca uwagę na następujące zasadnicze zmiany, jakie powyższa uchwała wprowadza do dotychczasowego trybu postępowania przy ubieganiu się związków samorządowych o dotacje i pożyczki z Samorządowego Funduszu Wyrównawczego:

1. Stosownie do punktu 19-go uchwały, miasta niewydziałone mogą występować o dotacje i pożyczki z Funduszu za pośrednictwem powiatowych związków samorządowych, a nie bezpośrednio — jak to miało miejsce dotychczas.

Z uwagi na uchwalone już i zatwierdzone budżety związków samorządowych, w roku 1948 nie obowiązuje zasada obejmowania budżetami powiatowych związków samorządowych niedoborów gmin wiejskich i miejskich

miast niewydziałonych, ani też przeprowadzania przez budżety pow. zw. sam. otrzymanych dla gmin wiejskich i miejskich miast niewydziałonych z Funduszu dotacji i pożyczek. Natomiast prezydya powiatowych rad narodowych powinny przed wydaniem opinii przepracować starannie otrzymane z gmin wiejskich i miejskich miast niewydziałonych wnioski o dotacje i pożyczki w myśl zasad zawartych w punktach 14 — 17 uchwały Rady Państwa.

2. Wnioski wszystkich związków samorządowych o przyznanie dotacji pożyczek z Samorządowego Funduszu Wyrównawczego powinny być kierowane za pośrednictwem prezydium wojewódzkich rad narodowych, które ze swej strony powinny otrzymać materiały dokładnie i wyczerpująco zanalizować, mając na względzie zasadę, czy zgłoszone wnioski odpowiadają warunkom, zawartym w punktach 14 — 17 uchwały Rady Państwa.

Kancelaria Rady Państwa przywiązuje dużą wagę do dokładnego i sumiennego przepracowywania wniosków związków samorządowych przez prezydya wojewódzkich rad narodowych, gdyż od bezstronnej opinii, opartej na szczegółowej analizie otrzymanych materiałów, zależy sprawiedliwy rozdział zasobów Funduszu.

Opinie prezydium wojewódzkich rad narodowych co do zapotrzebowania na dotacje z Funduszu, powinny być oparte na dokładnej znajomości gospodarki związku samorządowego, wnikliwej analizie sytuacji finansowej, zbadaniu czy zostały wykorzystane własne źródła dochodowe, w jakim stopniu związek samorządowy zaspakaja potrzeby ludności i wypełnia zadania ustawowe, jakie są przyczyny strukturalnego deficytu i tp.

W razie niemożności ustalenia tych danych na podstawie materiałów, nadesłanych przy wniosku, konieczny jest wyjazd na miejsce dla przeprowadzenia bardziej gruntownych badań.

Decyzje w sprawie wydania opinii powinny być podejmowane kolegialnie na posiedzeniach prezydium wojewódzkich i powiatowych rad narodowych.

Wnioski o dotacje i pożyczki z Samorządowego Funduszu Wyrównawczego, przed rozpatrzeniem ich przez prezydya rad narodowych, powinny być przygotowane gruntownie przez wydziały wojewódzkie i powiatowe, podobnie jak to ma miejsce przy innych sprawach finansowych i budżetowych.

Należy przy tym dopilnować, aby podania o dotacje i pożyczki były zaopatrzone w materiały, wymagane w punktach 22 — 24 uchwały Rady Państwa oraz by były załatwiane bez zwłoki.

Wnioski związków samorządowych o dotacje i pożyczki z Samorządowego Funduszu Wyrównawczego, nadesłane do Kancelarii Rady Państwa z pominięciem drogi, ustalonej w punkcie 21, 24, 25 uchwały Rady Państwa z dnia 3 kwietnia br. i w powyższym okólniku, będą odsyłane bez merytorycznego rozpatrzenia.

Prosimy Powiatowe Rady Narodowe o podawanie przy wpłacaniu na konto PKO 1-6800 za jakie gminy rachunek jest regulowany.

Adres Redakcji: Warszawa, Aleje Ujazdowskie Nr 3, bud. 4. Kancelaria Rady Państwa, tel. 89000, wewn. 263

Redaktor naczelny H. Kurkowska, przyjmuje interesantów codziennie od 13 — 15.

Prenumerata 1 egz. kwartalnie 126 zł.

Konto PKO I - 6800

Redakcja rękopisów nie zwraca

Prenumeratę przyjmuje Spółdzielnia Wydawnicza „Czytelnik”, Warszawa, Daszyńskiego 16.

Wydawca Spółdzielnia Wydawnicza „Czytelnik” B-50240 Drukarnia Nr 2 Spółdz. Wyd. „Czytelnik” Marszałkowska 3/5